

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERÉNEK**

12/2020. (V. 7.) / KGY számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2020-2024. évi gazdasági programjának elfogadásáról

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere

a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (II.11.) Korm. rendelet 1. §-ában kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése feladat – és hatáskörét gyakorolva a következő határozatot hozta:

a határozat mellékletét képező Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2020-2024. évi gazdasági programját elfogadja.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Erről értesülnek:

A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egység vezetői

Melléklet a 12/2020. (V.7.) /KGY számú határozathoz

Nyíregyháza Megyei Jogú Város

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2020-2024.

Tartalom

ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP.....	3
AZ ÖNKORMÁNYZAT PÉNZÜGYI HELYZETE	5
ADÓPOLITIKA.....	13
SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK	16
ÓVODAI NEVELÉS	22
OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK FENNTARTÁSA, ÜZEMELTETÉSE	23
SZAKKÉPZÉS	25
KULTÚRA.....	26
CIVIL ÉLET	32
SPORT	32
TURIZMUS-VENDÉGLÁTÁS.....	35
NEMZETISÉGEKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS	37
TESTVÉR- ÉS PARTNERVÁROSI KAPCSOLATOK	37
KÖZBIZTONSÁG	38
VÁROSFEJLESZTÉS.....	38
INTÉZMÉNYI FELÚJÍTÁS	48
VAGYONGAZDÁLKODÁS	49
VÁROSÜZEMELTETÉS.....	50
VÍZGAZDÁLKODÁS, VIZIKÖZMŰ RENDSZEREK.....	53
HULLADÉK-GAZDÁLKODÁS	55
TÁVHŐSZOLGÁLTATÁS	57
TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS	59
ÖSSZEGZÉS.....	60

BEVEZETÉS

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt.) 116. §-ában megfogalmazott kötelezés alapján kerül sor. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. Összhangban az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval, mely 2021-2027. közötti időszakra vonatkozóan határozza meg Magyarország legfontosabb fejlesztéspolitikai céljait és elveit Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Gazdasági Programját 2020-2024-ig tartó időszakra javasoljuk meghatározni.

A Möt. kötelezően előírja, hogy a gazdasági program - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, ezért a terv készítésekor figyelembe vettük Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területfejlesztési Koncepciójának városunk fejlesztésére vonatkozó aspektusait.

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A folyamat részeként Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata – a fenntartható városfejlesztési programja keretében – elkészítette településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját, valamint közreműködött a 2014-2020-as területi alapú fejlesztések megtervezésében. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a koncepcióra épülve kijelöli a középtávon elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit.

A város a tervezett programjai megvalósításához a Terület- és Településfejlesztési Operatív programból részesült dedikált forrásban, továbbá pályázat útján az ágazati operatív programok fejlesztési forrásaiból is részesülhet.

A város településfejlesztési koncepciójában és integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott célok eléréséhez az operatív programok támogatására természetesen szükség is van, ugyanakkor az egyes programok pályázati kiírásainak részletes feltételrendszere, eljárásrendje fogja meghatározni az egyes projektek támogathatóságát, illetve a támogathatóság mértékét.

ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, 1990 óta megyei jogú város (előtte 1989-től megyei város). Székhelye a Nyíregyházi járásnak is. Az ország hetedik legnagyobb városa, közel 120 000 lakossal. Dinamikusan fejlődő város. A térség gazdasági és kulturális motorja. Vonzó turisztikai célpont. Az Észak-Alföld második legjelentősebb településének számít.

Nyíregyháza	2015.01.01. (fő)	2019.01.01. (fő)
-------------	---------------------	---------------------

Lakónépesség száma	118.125	116.799
Állandó népesség száma	119.635	119.767
Állandó népességből a 0-2 évesek száma	3.187	3.195
Állandó népességből a 3-5 évesek száma	3.397	3.424
Állandó népességből a 6-14 évesek száma	10.627	10.764
Állandó népességből a 15-17 évesek száma	3.528	3.548
Állandó népességből a 18-59 évesek száma	72.250	69.097
Állandó népességből a 60-x évesek száma	26.646	29.739
Állandó népességből a 18-54 éves nők száma	32.244	31.298
Állandó népességből az 55-x éves nők száma	21.123	21.905
Állandó népességből a 18-59 éves férfiak száma	35.091	34.001
Állandó népességből a 60-x éves férfiak száma	10.438	11.632

Forrás: KSH

Állandó népességből korcsoport	2015. 01. 01.			2016. 01. 01.			2017. 01. 01.			2018. 01. 01.			2019. 01. 01.		
	Ország	Megye	Város	Ország	Ország	Ország	Ország	Megye	Város	Ország	Megye	Város	Ország	Megye	Város
0-14 éves	14,3	16,1	14,4	14,3	14,4	14,4	14,4	15,9	14,5	14,4	15,9	14,5	14,4	15,9	14,5
60 év felett	24,4	20,3	22,3	25,0	25,7	25,7	25,7	21,2	23,8	25,7	21,7	24,4	25,9	22,1	24,8

Forrás: KSH

Az új koronavírus által okozott megbetegedések (COVID-19) járványügyi helyzete okán a Kormány a 40/2020. (III. 11.) rendeletével 2020. március 11-én veszélyhelyzetet hirdetett ki az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére.

Ennek következményeként meghozott kormányzati intézkedések egyik fő célja a személyes kontaktusok számának csökkentése, ezért az ott foglalkoztatottak kivételével tilos a látogatása többek között a színházaknak, a könyvtáraknak, múzeumoknak, közművelődési intézményeknek, közösségi színtereknek, állatkerteknek, fürdőknek, szállodáknak, továbbá nem tarthatók rendezvények. 2020. március 16. napjától az iskolákban a nevelés-oktatás tantermen kívüli, digitális munkarendben került megszervezésre, továbbá a polgármester a bölcsődei és az óvodai ellátást végző intézmények esetében rendkívüli szünetet rendelt el.

A járványhelyzet megszűnésének időpontja jelenleg nem ismert, csak szakértői becslések állnak rendelkezésre. A koronavírus járvány pénzügyi, gazdasági hatásai egyelőre nem láthatóak. A Kormány által eddig meghozott döntések is arra irányulnak, hogy rövid távon a vírusterjedés korlátozásának, az egészségügy megfelelő eszközökkel való ellátásának ne

legyenek funkcionális akadályai, ugyanakkor már készülve a járvány utáni időszakra is a gazdaság, foglalkoztatás élénkítése, a vállalkozások támogatása élvezzen prioritást.

A hatékony védekezés részeként mindenkinek, így az önkormányzati szektornak is részt kell vállalnia a közös teherviselésből. Ennek egyik lépése volt a gépjárműadó átengedett részének átirányítása a Járvány Elleni Védekezési Alapba, mely önkormányzatunk esetében 2020. évben tervszinten 448.000.000 Ft bevétel kiesést eredményez.

A Kormány 2020. május 04-től fokozatosan kívánja újraindítani a gazdaságot, melynek első lépéseként – a főváros és Pest megye kivételével – az ország területén megszüntette a 2020. március 28-án elrendelt kijárási korlátozást, illetve a strand, a szabadtéri fürdő, a szabadtéri múzeum és állatkert nyitva tarthat és látogatható.

AZ ÖNKORMÁNYZAT PÉNZÜGYI HELYZETE

A gazdasági program kiinduló pontja az Önkormányzat gazdálkodásának vizsgálata. Az önkormányzat pénzügyi helyzete - mint ahogy az alábbi táblázatból is látszik - stabilizálódott. Ebben nagy szerepe volt a fegyelmezett, takarékos gazdálkodásnak, valamint a 2014. február 28. napjával lezárult önkormányzati adósságkonszolidációnak, melynek során a Magyar Állam két ütemben átvállalta az önkormányzatok 2012. illetve 2013. december 31-én fennálló hitel/kötvény állományának teljes összegét. Az ezt követő évek gazdálkodását jellemzően meghatározta egyrészt az, hogy az Önkormányzatot már nem nyomasztotta a felhalmozott tetemes adósságállomány miatti adósságszolgálat terhe, viszont – mivel a gazdasági társaságok adósságkonszolidációja nem történt meg - kezesként helyt kellett állni a Sóstó Gyógyfürdők Zrt. helyett a 2005. évi kötvénykibocsátás miatt, ami 1.677.950.000 Ft-ba került az Önkormányzatnak 2015. január 5-én, ezért 2015-ben szinte egész évben folyószámlahitelből kényszerültünk gazdálkodni.

Az intézmények működése, a feladatellátás, az önkormányzat teljes vertikumában biztosított volt. A kötelező feladatok megfelelő színvonalon kerültek ellátásra, az önként vállalt feladatok a működés biztonságát nem befolyásolták. Az önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt - a már említett évközi likvid hitel felvételével -, a város megtartotta fizetőképességét.

A költségvetés szerkezete és a várható tendenciák

Az Önkormányzat bevételeinek két nagy csoportját a

- a költségvetési bevételek és
- a finanszírozási bevételek alkotják.

A költségvetés bevételei az előző időszakban az alábbiak szerint teljesültek:

Forintban!

Megnevezés	2015. évi teljesítés	2019. évi teljesítés
Önkormányzatok működési támogatásai	5 838 641 000	5 899 574 552
Működési célú támogatások ÁH-n belülről	1 019 126 000	994 534 422
Felhalmozási célú támogatások ÁH-n belülről	5 297 480 000	10 069 344 574
Közhatalmi bevételek	10 055 459 000	13 157 171 928
Működési bevételek	2 501 774 000	2 995 526 224
Felhalmozási bevételek	52 429 000	1 493 058 125
Működési célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	77 872 000	212 669 569
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	219 930 000	64 119 342
Költségvetési bevétel összesen:	25 062 711 000	34 885 998 736
Hosszúlejáratú hitel, kölcsön felvétel	567 792 000	-
Rövid lejáratú hitel, kölcsön felvétel	7 851 776 000	1 972 719 945
Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	2 509 250 000	23 208 547 172
Lekötött bankbetétek megszüntetése	1 700 000 000	3 500 000 000
Államháztartáson belüli megelőlegezés	170 520 000	183 315 515
Finanszírozási bevétel összesen:	12 799 338 000	28 864 582 632
Bevételek mindösszesen:	37 862 049 000	63 750 581 368

Az állam és az önkormányzatok közötti feladatmegosztás tovább változott 2017. január 1-től, mivel megszűnt az önkormányzatok köznevelési működtetői feladata 3.000 fő lakosságszám felett is. Ez forráskivonást jelentett az önkormányzati alrendszerből, mely Önkormányzatunkat a 2015-2019. közötti időszakban nem érintette, nem volt szolidaritási hozzájárulás fizetési kötelezettségünk.

- Az önkormányzat működési támogatása 2015-2019. időszakban megközelítőleg azonos szinten mozgott annak ellenére, hogy a NYITÖT megszűnése kapcsán az önkormányzatok fenntartásába visszakerült szociális intézmények miatt mutatószám csökkenés következett be, illetve megszűnt a társulási feladatellátáshoz kapcsolódó emelt összegű normatíva (ez kiadási oldalon is csökkenést eredményezett). A „stagnálás” többek között arra is visszavezethető, hogy az Önkormányzat 1 főre jutó adóerőképességének növekedése következtében emelkedett az elvárt bevétel nagysága, melynek eredményeként 2020. évben már szolidaritási hozzájárulási fizetési kötelezettség is terheli az önkormányzatot.
- Az állami támogatások mellett a saját bevételek - közhatalmi bevételek, működési bevételek - jelentősége is megnőtt, ezen belül is a helyi adóbevételeké. A helyi iparüzési adóbevétel abból a szempontból is fontos szerepet játszik, hogy annak 1 főre számított értéke – adóerőképesség – befolyásolja, hogy a szociális és egyéb feladatokhoz milyen mértékű állami támogatást igényelhet az önkormányzat, továbbá annak magasabb mértéke a bevételek további csökkenését okozhatja.
- A közhatalmi bevételek összege az ipartelepítéseknek, a turistaforgalomnak köszönhetően növekedett, valamint a gazdaság növekedési pályára állítását követően a gazdaság élénkülésének eredményeképpen jelentős mértékben emelkedett.

- A felhalmozási célú bevételek, valamint az átvett pénzeszközök a folyamatban lévő projektek ütemének függvénye, tendenciózus következtetések nem vonhatók le ennek alakulását illetően (EU-s illetve hazai finanszírozású projektek).
- Működési hitel, mint forrást kiegészítő elem már nem jöhet szóba a stabilitási törvény életbelépését, valamint a gazdálkodási szabályok szigorítását követően. Ez érthető is, hiszen a Magyar Állam az önkormányzatok adósságállományának teljes átvételét követően nem szeretné, ha a rendszer újra generálná azt.
- A maradvány növekedése összefügg azzal, hogy a különböző projektekre elnyert támogatások zöme előlegként az Önkormányzat részére kiutalásra került, és ezeknek a tárgyévben fel nem használt összege jelenik meg a költségvetési maradvány összegében.

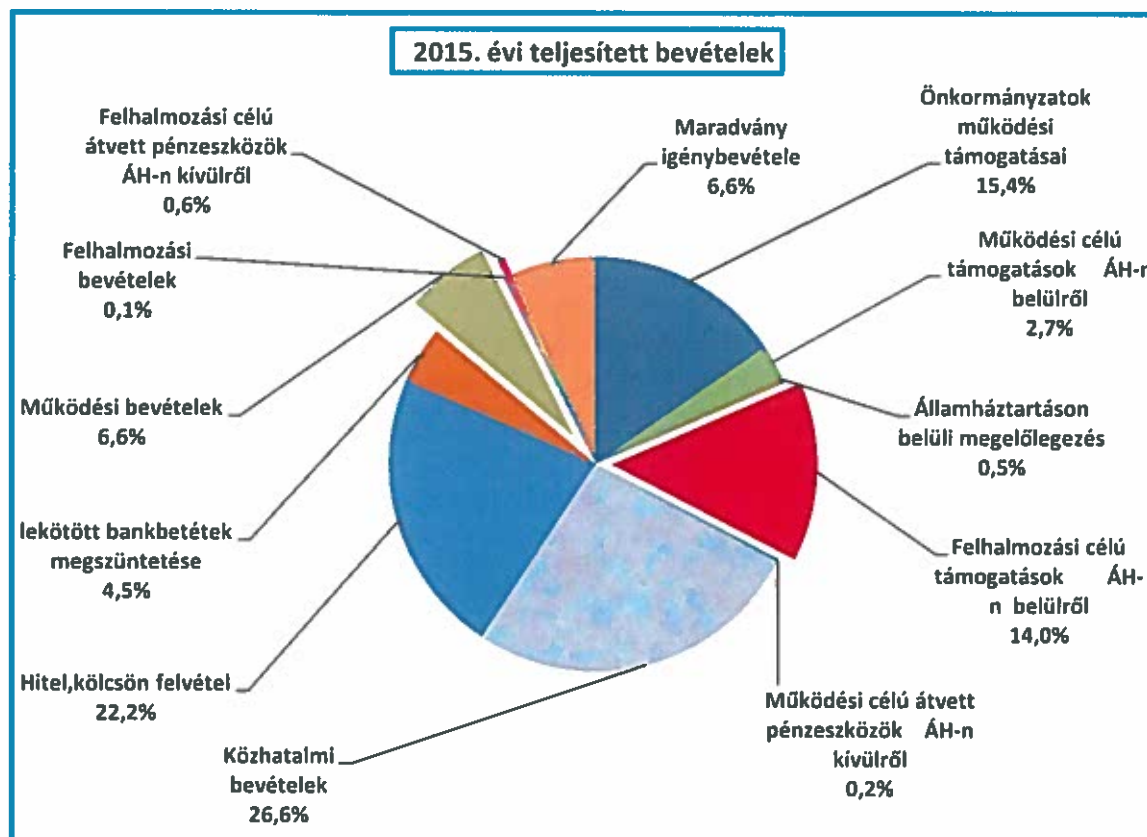
A jövőben mérsékelt növekedéssel számolunk a bevételeket illetően.

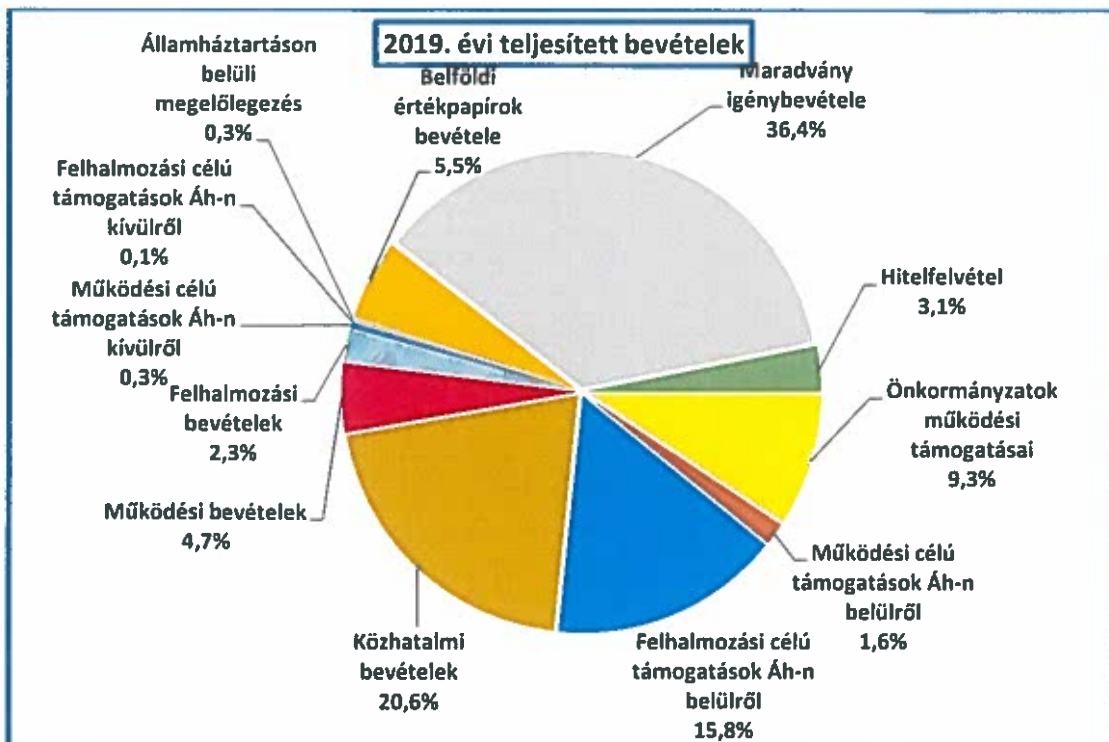
- Várhatóan emelkedik az állami támogatás a tervezett központi intézkedések következtében (pl. minimálbér, bérminimum összeg emelésének hatása). (Ez természetesen a kiadási oldalon is megjelenik majd.)
- A közhatalmi bevételek az ipartelepítéseknek, a turistaforgalomnak köszönhetően növekedhetnek, de ez az adóalanyok számának állandósága mellett is bekövetkezhet a gazdaság növekedési pályára állását követően. Ezt azonban a jelenlegi helyzet felülírhatja, ugyanis a koronavírus járvány által okozott átmeneti gazdasági visszaesés következtében 2020. évtől az adóbevételek növekedésének mérséklődésével esetleges csökkenésével kell számolnunk.
- Felhalmozási célú hitelfelvétellel nem terveztünk a program első évében, azonban az átmeneti likviditási problémák finanszírozására a számlavezető pénzügyintézetrel megkötött 3.000.000.000 Ft keretösszegű folyószámlahitel összegével számolunk bevételi és kiadási oldalon egyaránt, ugyanis évvégével nem lehet működési hitelállománya az önkormányzatnak.
- Költségvetési maradvány címén 13.265.189.817 Ft-tal terveztünk, mely a folyamatban lévő projektek elkülönített számláin lévő támogatásának felhasználását jelenti.
- A felhalmozási bevételek terén nem számítunk jelentős elmozdulásra, mivel áron alul a továbbiakban sem kívánjuk értékesíteni az értékes önkormányzati (különösen belvárosi) ingatlanokat, ugyanakkor nem lehet célunk a belvárosi üzlethelyiségek áron aluli bérbeadása sem.

Megnevezés	A Stabilitási törvény szerint tervezett önkormányzati saját bevételek				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Helyi adók	12 725 000	12 642 000	12 694 000	12 756 000	12 756 000
Tulajdonosi bevételek	252 400	252 400	252 400	252 400	252 400
Díjak, pótlékok, bírságok, települési adók	93 196	80 000	80 000	79 000	79 000
Immateriális javak, ingatlanok és egyéb tárgyi eszközök értékesítése	453 168	125 000	135 000	145 000	145 000
Részesedések értékesítése és részesedések megszűnéséhez kapcs. bevételek	-	-	-	-	-
Privatizációból származó bevételek	-	-	-	-	-
Garancia- és kezességvállalásból származó bevételek	-	-	-	-	-
Bevételek összesen	13 523 764	13 099 400	13 161 400	13 232 400	13 232 400
Önkormányzat saját bevétele 50%-a	6 761 882	6 549 700	6 580 700	6 616 200	6 616 200
Hitel/kölcsön törlesztés	283 666	307 378	275 000	217 791	127 729
Hitel/kölcsön kamat	12 041	8 456	5 884	3 513	2 025
Kezességvállalás	-	-	-	-	-
Hitel/ kölcsön/kezesség összesen	295 707	315 834	280 884	221 304	129 754
Adósságszolgálat a saját bevétel arányában	2,19%	2,41%	2,13%	1,67%	0,98%

A két grafikon a bevételek szerkezetét mutatja be:

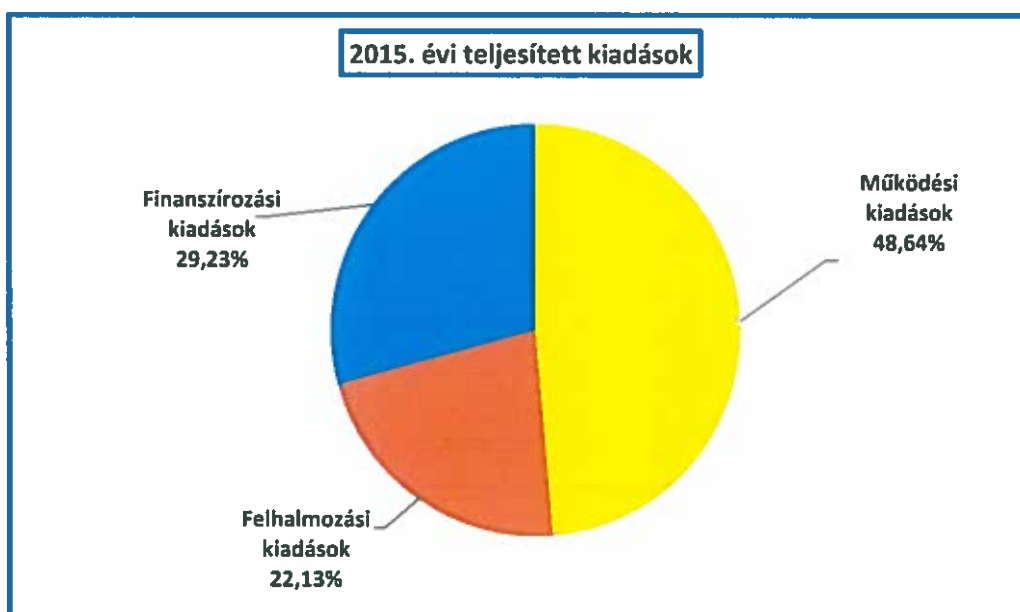

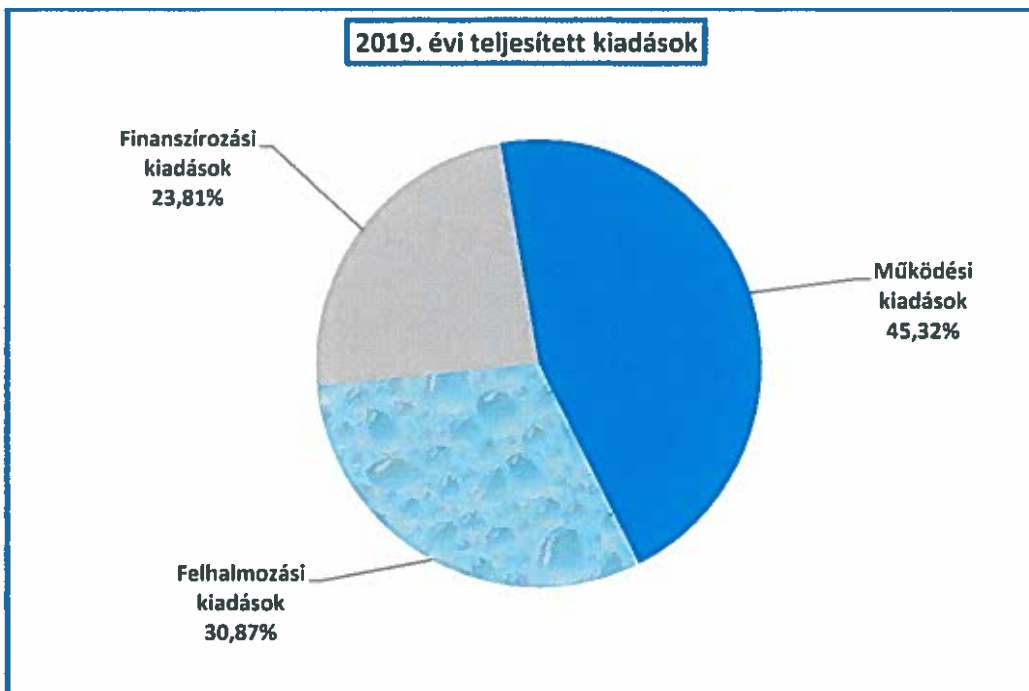

A költségvetés kiadásai az előző időszakban az alábbiak szerint teljesültek.

Forintban!

Megnevezés	2015. évi teljesítés	2019. évi teljesítés
Működési kiadás	17 566 475 000	22 550 224 128
Felhalmozási kiadás	7 990 323 000	15 357 881 373
Költségvetési kiadások összesen	25 556 798 000	37 908 105 501
Finanszírozási kiadások	10 556 212 000	11 848 990 057
Kiadások mindösszesen	36 113 010 000	49 757 095 558

A kiadások szerkezetének összehasonlítását követően levonható az a következtetés, mely szerint a felhalmozás részaránya növekedett, mely a felhalmozási kiadások nagymértékű növekedésének (EU-s projektek) köszönhető. A működés részaránya csökkent annak ellenére, hogy a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás 2017. december 31-vel megszűnt, a szociális intézmények visszakérültek az önkormányzatok fenntartásába.

Az Önkormányzat gazdálkodását reprezentáló főbb adatok, mutatószámok

Megnevezés	2015. év	2019. év
A település állandó lakosainak száma (fő) (január 1-én)	119 635	119 767
A Közgyűlés tagjainak a száma (fő) (december 31-én)	22	22
A Közgyűlés munkáját segítő állandó bizottságok száma (december 31-én)	6	6
A Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők engedélyezett létszáma (fő) (december 31-én)	249	278
Az összes vagyon értéke a december 31-i könyvviteli mérleg szerint (Ft)	161 097 045 000	197 302 902 377
Kötelezettségek összesen december 31-én (Ft)	2 121 198 000	5 830 438 929
Az egy lakosra jutó kötelezettségállomány dec. 31-én (Ft)	17 731	48 682
Belföldi betét/állampapír állomány december 31-én (Ft)	0	8 500 000 000
Egy lakosra jutó betét/állampapír állomány dec.31-én (Ft)	0	70 971
Az összes teljesített költségvetési bevétel (Ft)	25 062 711 000	34 885 998 736
Ebből: - saját bevétel (Ft)	10 086 359 000	14 370 948 621
melyből: - helyi adóbevétel (Ft)	9 562 409 000	12 620 420 336
Az egy lakosra jutó költségvetési bevétel (Ft)	209 493	313 958
Az egy lakosra jutó saját bevétel (Ft)	84 309	119 991
Az egy lakosra jutó helyi adóbevétel (Ft)	79 930	105 375
Saját bevétel/Összes költségvetési bevétel aránya (%)	40,2	41,2
Helyi adó bevétel/Összes költségvetési bevétel aránya (%)	38,2	33,2
Az összes teljesített költségvetési kiadás (Ft)	25 556 798 000	37 968 043 809
Ebből: felhalmozási célú költségvetési kiadás (Ft)	7 990 323 000	15 416 282 291
A költségvetési kiadásból a felhalmozási célú költségvetési kiadás aránya (%)	31,3	40,6
Az egy lakosra jutó költségvetési kiadás (Ft)	213 623	317 016
Az egy lakosra jutó teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadás (Ft)	66 789	128 719
A költségvetési intézmények száma december 31-én (db)	13	15
Ebből: gazdasági szervezettel nem rendelkező (db)	9	12
A költségvetési intézményekben foglalkoztatott közalkalmazottak enged. létszáma (fő) (december 31-én)	1 126	1 773

A VAGYONMÉRLEG ALAKULÁSA

Mérlegsor megnevezése	Forintban!			
	2015.XII.31.	2019.XII.31.	Eltérés	Változás %
Immateriális javak	28 439	75 039	46 600	263,9
Tárgyi eszközök	145 986 723	155 069 782	9 083 059	106,2
- ebből : ingatlanok	136 042 681	134 415 801	- 1 626 880	98,8
beruházások	6 101 054	16 536 758	10 435 704	271,0
Befektetett pénzügyi eszközök	4 376 737	4 970 800	594 063	113,6
Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	4 452 073	5 793 907	1 341 834	130,1
Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök	154 843 972	165 909 528	11 065 556	107,1
Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök	20 986	8 535 049	8 514 063	40 670,2
Pénzeszközök	2 279 744	14 153 420	11 873 676	620,8
Követelések	3 942 790	8 750 057	4 807 267	221,9
Egyéb sajátos eszközoldali elszámolások	950	- 94 177	- 95 127	- 9 913,4
Aktív időbeli elhatárolások	8 560	39 944	31 384	466,6
Eszközök összesen	161 097 002	197 293 821	36 196 819	122,5
Saját tőke	143 924 663	132 224 621	- 11 700 042	91,9
Kötelezettségek	2 121 198	5 928 181	3 806 983	279,5
Passzív időbeli elhatárolások	15 051 141	59 141 019	44 089 878	392,9
Források összesen	161 097 002	197 293 821	36 196 819	122,5

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 2017. január 1-jétől hatályos rendelkezései alapján ingyenes vagyonkezelésbe került mindazon önkormányzati vagyon és vagyoni értékű jog, amely 2016. december 31-ig az önkormányzat működtetési feladatait szolgálta, de a továbbiakban állami köznevelési feladatot szolgál (tantermek, tornatermek, kiszolgáló helyiségek). A Tankerületi Központ részére történt vagyonkezelésbe adás miatt 2017. évben 6.129.730 eFt-tal, a Szakképzési Centrum részéről a vagyonkezelési szerződés 2018. évben került aláírásra, ezáltal a vagyonkezelésbeadás miatt 800.661 eFt-tal csökkent a befektetett eszközök nettó állománya.

Össességében azonban növekedés mutatható ki, mivel a befektetett eszközök nettó értéke 11.065.556 eFt-tal nőtt a tárgyi eszközök és befektetett pénzügyi eszközök növekedésének, a pénzeszközök állománya 11.873.676 eFt-tal több a 2015. évvégi adatokhoz viszonyítva, többek között az EU-s pályázatok, Modern Városok Program kapcsán előlegként lehívott pénzeszközöknek köszönhetően.

Az Önkormányzat átmenetileg szabad pénzeszközeinek terhére Polgármesteri átruházott hatáskörben, 2018. január 15-én 2.500.000.000 Ft összegű éven túli Prémium Magyar Államkötvényt, valamint 2019. évben további 6.000.000.000 Ft értékben Önkormányzati Magyar Államkötvényt vásároltunk, melynek állománya megjelenik az Önkormányzat mérlegében a Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök állomány növekedéseként.

A 2015. decembervégi adatokhoz viszonyítva a kötelezettségek állománya 3.806.983 eFt-tal, 279,5 %-kal növekedett. Az állomány nagyarányú növekedése többek között az Önkormányzat által felvett hosszúlejáratú hitelek 1.571.906 eFt, az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (ÉMKK) perből eredő 1.780.936 eFt következő éveket terhelő

fizetési kötelezettségének előírásából, illetve a projektek megvalósításával összefüggő növekvő szállítói kötelezettség állományából ered.

ADÓPOLITIKA

A települési önkormányzatok alapvető törvényi feladata és kötelezettsége a helyi közszolgáltatások biztosítása. Az önkormányzatok gazdasági önállóságának egyik eszköze a helyi adók bevezetésének és alkalmazásának rendszere.

A szuverén helyi adóztatási jog által az önkormányzatnak ki kell alakítania helyi adópolitikáját, egyfajta zsinórmértékként tekintve rá a gazdasági ciklus egészében. A helyi adópolitika által kialakított elvek jelentősen befolyásolják a településen keletkező saját bevételeket, hatással vannak a településen élő magánszemélyek, kis-közepes-és nagy vállalkozások anyagi terheire, teherbíró képességére.

Megnevezés	Időszak	
	2015. év	2019. év
Regisztrált önálló vállalkozók száma (db)	17.198	18.640
Regisztrált társas vállalkozások száma (db)	7.037	6.484
Regisztrált vállalkozások száma összesen (db)	24.235	25.124
Regisztrált gazdasági szervezetek száma (db)	26.177	27.122

Forrás: KSH

Az önkormányzati saját bevételek jelentősége az utóbbi ciklusokban megnőtt. Ezen belül a helyi adók, azok közül is a helyi iparüzési adó, építményadó és gépjárműadó van jelen legnagyobb súllyal Nyíregyháza költségvetésében.

2020-tól fokozott feladat a koronavírus járvány által generálódó átmeneti gazdasági visszaesés által kialakult helyzet kezelése, számolva azzal a forgatókönyvvel is, hogy az átmeneti visszaesést egy gyors helyreállítás követheti. Az adópolitika meghatározásában így fontos szempont, hogy az önkormányzati gazdálkodás stabilizálása, állandósága és kiszámíthatósága, a költségvetés egyensúlya mindvégig megmaradjon, a helyi adók folyamatos bevételi forrást jelentsenek, arányos és közös közteherviselés mellett.

A jelenlegi gazdasági helyzetben az önkormányzat arra törekszik, hogy az általa biztosított kedvezményi és mentességi szabályokkal – az egyes adónemek vonatkozásában – továbbra is segítse a kisvállalkozásokat és a vállalkozónak nem minősülő magánszemélyeket.

Kiemelten fontos elvárás a helyi adóhatósági tevékenység során, hogy szoros és kölcsönös, ügyfélközpontú együttműködés érvényesüljön az adóalanyok és az önkormányzati adóhatóság között, hiszen a feladatellátást, a bevételek realizálását és hatékonyságát, az adóhatóságba vetett bizalmat ez jelentősen növeli.

Az adózók komfortérzetét, a szolgáltató közigazgatás színvonalát az elektronikus ügyintézés továbbfejlesztése (ÁNYK ügyfélkapus ügyintézés) növelte, azonban az elektronikus közigazgatási szolgáltatások kiterjesztésével új utakon haladunk.

Ezen célkitűzés egyik eleme, hogy Nyíregyháza város adófizetői abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy az állami és az önkormányzati ágazatokban nyújtott elektronikus szolgáltatások a programozási ciklus kezdetén is gyorsan elérhető módon és magas színvonalon állnak rendelkezésre, amely ma már az ügyfélközpontú ügyintézés minimuma. Lehetővé tesszük az internetes bankkártyás fizetés lehetőségét ügyfeleinknek, a teljeskörű digitalizáció megvalósításával.

Biztosítani kell a nyilvánosság, átláthatóság és elszámoltathatóság, a gondos elszámolás elveinek maradéktalan érvényesülését is, hiszen ezek nyújtanak garanciát az adóigazgatásban. A nyilvánosság biztosítása során azonban figyelemmel kell lenni a hatályos jogszabályok által állított törvényi korlátokra (adóitók intézménye), mindazonáltal önkormányzatunk adóigazgatási tevékenysége adóalanyaink és az érdeklődők számára megismerhetőnek kell maradnia. A nyilvánosság intézményesülését szolgálják a kihirdetett és elektronikusan hozzáférhetővé tett adórendeletek, az adózás könnyítését szolgáló ügyleírások, az Önkormányzati Hivatali Portálon (OHP) publikált úrlapok és kitöltési útmutatók, valamint a változó ügyintézési szokásokhoz alakított ügyfélfogadási rend.

Kiemelkedően fontos, hogy az adózókat érintő minden lényeges kérdés, változás és információ mind a nyomtatott, mind pedig az elektronikus médiában megjelenjen, az aktuális és hiteles tájékoztatás érdekében. Az adózók tájékoztatásában kiemelt szerepet szánunk továbbra is az adófolyószámla értesítőknél, amelyet az egy évi kötelező helyett, évente két alkalommal küldünk ki adózóinknak, amellyel, hogy az OHP-n is biztosított továbbra is az adófolyószámlák elektronikus, online lekérése. Mindez a gyakorlat jelentőséggel bír a bevételek realizálásban és erősíti a partneri viszonyt.

Az adópolitika kialakításában fontos elem és kívánalom az átláthatóság, elszámoltathatóság és a pontos elszámolás érvényesülése és érvényesítése, amelyek keretét az adózás rendjének a 2017. évi CL. törvényben, az adóigazgatási rendtartásnak a 2017. évi CLI. törvényben, az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárások szabályainak a 2017. évi CLIII. törvényben foglalt rendelkezései határozzák meg hatósági eljárásainkban. Az önkormányzat által kivetett és beszedett adók nyilvántartásának, kezelésének, elszámolásának részletszabályait 37/2015. (XII. 28.) NGM rendelet tartalmazza.

A fenti jogszabályok világosan körül határolják az adóigazgatási tevékenységről történő adatszolgáltatási kötelezettségeket, amelyeknek köszönhetően sor kerülhet az egységes és átlátható országos adóreformok és elszámolások elkészítésére.

Nem nélkülözhető a folyamatosan változó jogszabályi- és gazdasági környezet monitorozása, amely alapvetően érinti az adóbevételekből tervezhető és realizálható adó mértékét, amelyek a korábban említettek szerint meghatározzák a költségvetési mutatókat, a likviditást.

A következő évek vonatkozásában adópolitikánk kialakítása során érvényre kell juttatnunk az egységes és arányosan egyenlő köztehervállalás előmozdítását, valamint

eredményességünk előmozdításaképpen a meg nem fizetett hátralékok hatékonyabb kezelését, eredményes beszedését.

A járvány miatt esetlegesen kialakuló kedvezőtlenebb gazdasági környezetben adózóink egyedi ügyeinek elbírálásakor a méltányos eljárás alapelvét kell szem előtt tartanunk. Az adózási kötelezettség elmulasztása, késedelmes teljesítése miatti szankció megállapításakor az egyedi ügy sajátos körülményei alapján dönthet adóhatóságunk, csakúgy, mint a fizetési könnyítésre irányuló eljárásokban, akár más társszervekkel összefogva.

Mindemellett a fizetésekre való cégekkel szemben is érvényre kell juttatnunk akaratainkat. Az egyes felszámolási eljárások során törekedni kell hitelezői érdekeink hatékony és eredményes képviselésére, érvényesítésére.

Továbbra is kiemelkedő szerep jut az ellenőrzési és feltárási tevékenységre, az adóalanyok teljes körére kiterjedő figyelmünk egyik eszközeként. Az így feltárt és elmulasztott adózási kötelezettségek teljesítése nem csak bevételeket eredményezhet, hanem annak jogkövető magatartásra ösztönző, azt erősítő prevenciós hatásával is számolunk. Bár városunk adómorálja kifejezetten jónak ítéltető, ez a tevékenység ennek fenntartása miatt sohasem szorulhat háttérbe.

Továbbra is cél és egyben határozott szándék, hogy belső adminisztrációs folyamataink költséghatékonyabbá, egyszerűbbé tétele az elektronikus rendszertámogatás adta lehetőségek kiaknázása által.

A helyi adórendeletek felülvizsgálata során figyelemmel kell lenni a jogszabályi változásokra, valamint célszerű a biztosított mentességek, kedvezmények körét, valamint az alkalmazott adómértékeket meghatározni.

Törekednünk kell a helyi adók önkormányzati adóhatóságunk által történő kezelésére és beszedésére, az adóforintok saját bevételeinkként történő megtartására, ugyanis a jelenlegi viszonyok is jól példázzák, hogy nagy szükség van a saját bevételi forrásokra, amely a helyi adóalanyok által teljesített adókötelezettségek helyben történő felhasználására épül. Ezzel összefüggésben erősíteni kell az adóalanyok tudatát, hogy az általuk megfizetett adók a város költségvetésében jelentős szereppel bírnak, az a helyi közszolgáltatások ellátásának, fejlesztéseinknek és önkormányzati feladataink ellátásának forrását képezik.

A megfogalmazott adópolitika következetes végrehajtása városunk jövőjének záloga. Amennyiben ezt következetesen tudjuk megvalósítani, gazdálkodásunk biztos alapját, városunk tervezhető jövőjét biztosítja.

2018. év	Az Szja adófizetők száma az állandó népesség százalékában	Egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alap (eFt)
Nyíregyháza	50,7	2.768
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	49,1	2.158
Ország összesen	50,9	2.762

Forrás: KSH

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

A közszolgáltatások rendszerének alakítását számos tényező befolyásolja. Alapvető befolyásoló tényezők a demográfiai jellemzők és a foglalkoztatási helyzetkép a város területén. A korfa összetétele a fenntartható fejlődés egyik leglényegesebb pontja. A fiatalok aránya, megtartása, a városba vonzása, minél magasabb munkaerő piaci kompetenciákkal ellátása fontos a város jövője szempontjából.

A 2019. évi statisztikai adatok szerint a város 25,8 % -a gyermek vagy fiatal felnőtt (0-24 év közötti), 25,4 %-a időskorú. A gyermekek 19,4 %-a bölcsődéskorú, 15,6 %-a óvodáskorú, és 65 %-a iskoláskorú.

A munkavállalási korú népesség (15-64 év közöttiek) aránya 66,8 % Nyíregyházán. A relatív mutató az elmúlt év decemberében 2,74 % volt.

I. A pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere

Magyarország Alaptörvényének XIX. Cikk (1) és (2) bekezdése alapján Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), az ezekhez kapcsolódó Kormányrendeletek és egyéb kapcsolódó jogszabályok tartalmazzák az állam és az önkormányzat által biztosított egyes pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások formáit, s az ellátásokra való jogosultság feltételeit.

A szociális és gyermekjóléti segélyezés rendszerében 2013-ban és 2015-ben bekövetkezett változásokat követően az állam szerepe felerősödött, de továbbra is jelentős szerepet tölt be az Önkormányzat a segítségre szorulóknak támogatásában. 2015. március 1-jét követően is valamennyi, korábban nyújtott támogatási típus megmaradt, sőt új típusú támogatások bevezetése történt (kelengye támogatás, első lakáshoz jutók támogatása, rendkívüli települési támogatás keretében az érettségi utáni felkészítő tanfolyamhoz adható ellátás, a kiegészítő ápolási díj a napi három órát meghaladó ápolási-gondozási tevékenységet végzők számára).

támogatás típusa	jogosultak száma/fő				
	2015	2016	2017	2018	2019
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	3 706	3 072	2 422	1 922	1 502
települési támogatásként nyújtott helyi lakásfenntartási támogatás	1 239	2 282	1 087	1 491	1 230
települési támogatásként nyújtott helyi adósságkezelési szolgáltatás	11	155	136	92	71
települési támogatásként nyújtott rendszeres gyógyszer-támogatás	408	709	588	452	400
települési támogatásként nyújtott méltányossági ápolási díj	450	460	386	294	278
települési támogatásként nyújtott kiegészítő ápolási díj	56	56	57	58	176
települési támogatásként nyújtott rendkívüli települési támogatás	2 837	2 391	2 016	1 847	1 725
települési támogatásként nyújtott rendszeres rendkívüli települési támogatás	26	31	21	19	21
köztemetés	55	68	61	65	45
helyi autóbusz-közlekedési támogatás		225	127	121	107
tanszertámogatás	4 843	4 992	4 708	4 575	4 474
Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat	216	193	141	85	84
első lakáshoz jutók támogatása	-	-	-	-	29
karácsonyi csomag		18 110	20 425	21 214	25 476
hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet	2 193	2 177	2 096	1 867	1 623

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2015. 03. 01-től

A kimutatás a 2015. 02. 28-ig hatályban lévő Szt. alapján egy évre megállapított áthúzódó pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokat számszakilag nem tartalmazza.

A táblázat adatai is mutatják, hogy a segélyekben részesülők száma csökken. Ez magyarázható részben a jövedelmi helyzet javulásával, másrészt a támogatási rendszerek változásaival (például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény csökkenésének oka lehet, hogy más módon jutnak azokhoz a kedvezményekhez a gyermekes családok, amelyek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez is kapcsolódnak. Ezek között meg kell említeni a gyermekétkeztetés szabályainak és a tankönyvellátás rendszerének változását).

A lakosság életkörülményeinek vizsgálata érdekében kétfévente ismétlődő helyi szociológiai kutatást végzünk. A legutóbbi felmérés (2018) adatai alapján a háztartási jövedelmek és a háztartásban élők száma alapján számítható egy főre jutó jövedelem 96.000 Ft volt (2015-ben 85.000 Ft).

Az átlag jövedelem növekedésének hátterében több makrogazdasági és makrotársadalmi változás, intézkedés áll. Ilyen volt – többek között – a minimálbér, a garantált bérminimum vagy a nyugdíjak emelése, de a város tekintetében talán a legfontosabb a foglalkoztatottság növekedése.

**A nyilvántartott álláskeresők száma és a relatív mutató nagysága 2015-2019 között
Nyíregyházán**

év	nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	munkavállalási korú népesség (fő)	relatív mutató % (nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában)
2015. december	4 117	84 868	4,85
2016. december	3 056	84 249	3,63
2017. december	2 994	83 669	3,58
2018. december	2 447	82 900	2,95
2019. december	2 260	82 341	2,74

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (nfsz.munka.hu)

A kedvező gazdasági és társadalmi folyamatok ellenére egyrészt kialakult egy olyan réteg, akiket folyamatosan támogat az Önkormányzat, másrészt viszont van egy kicsit jobb jövedelmi, anyagi helyzetben lévő réteg, akikhez tartozók annak ellenére nem kérnek segítséget, hogy jogosultak lennének. A segélyeket igénybe vevők számának csökkenése azt is eredményezi, hogy az Önkormányzat olyan támogatási formákat nyújtson, amelyek nem elsősorban a rászorultság alapján vehetők igénybe, hanem az élethelyzet alapján, például: első lakáshoz jutók támogatása. E támogatással pedig az Önkormányzat a fiatalok megtartását, letelepedését, a városba vonzását kívánja hosszú távon elérni.

Nyíregyháza Önkormányzata a helyi segélyezési rendszer alakítása során igyekszik nyomon követni mindazokat a társadalmi, gazdasági és jogi változásokat, amelyek hatással bírnak a szociális és gyermekjóléti ellátások rendszerére. Az önkormányzat célja, hogy jól célzott valós segítséget nyújtó támogatási rendszert alakítson ki.

II. A szolgáltatások rendszere

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint járasszékhely és kistérségi centrum a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén is központi szerepet tölt be. Az Szt., valamint a Gyvt. alapján az önkormányzat ellátási kötelezettségének intézmény fenntartásával, és ellátási szerződés útján tesz eleget.

Az Szt. szabályai szerint Nyíregyháza Önkormányzatának kötelezettsége a szociális alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthona szolgáltatást biztosítani, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. A Gyvt. szabályai szerint a gyermekjóléti alapellátási formák biztosítása kötelező feladat. Ellátási szerződés keretében biztosítja az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatást, étkeztetést, támogató szolgáltatást, fogyatékos személyek nappali ellátását, szenvedélybetegek átmeneti elhelyezését, valamint a hajléktalan személyek ellátását.

Az Önkormányzat fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó intézmények a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, valamint a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ.

A. Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény a gyermekek napközbeni és átmeneti elhelyezését nyújtó intézményeket működteti. A gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat 9 bölcsődében, összesen 716 férőhelyen biztosítja.

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék kihasználtsága 2016-2019 között

Bölcsőde neve	Engedélyezett férőhelyek száma	Kihhasználtság a gondozott gyermekekhez viszonyítva (%)				Kihhasználtság a beiratott gyermekekhez viszonyítottan (%)			
		2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Ózike Bölcsőde	76	73,3	75	73	74	97,58	96	88	96
Napsugár Bölcsőde	24	85,43	87	83	79	99,62	99	100	92
Hóvirág Bölcsőde	40	78,21	79	80	75	99,13	98	100	98
Nefelejcs Bölcsőde	120 130	66,02	69	75	68	91,71	84	95	88
Micimackó Bölcsőde	50	82,74	86	75	77	97,21	96	90	98
Katica Bölcsőde	104	68,36	73	72	67	92,58	95	91	86
Babaház Bölcsőde	106	69,76	74	72	70	96,77	98	95	93
Bóbita Bölcsőde	80	69,31	82	80	74	94,85	94	94	84
Aprajafalva Bölcsőde	106	72,76	77	70	72	93,82	97	90	95
Összesen	716	71,55	76	74	72,8	94,94	94	93	92,2

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény

Az önkormányzati fenntartású 716 férőhely mellett a város területén egyéb fenntartásban 287 férőhely működik. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nagyobb létszámmal a hagyományos napközbeni ellátást modern körülmények között biztosítják, míg az egyéb fenntartású bölcsődék jellemzően családi vagy mini bölcsődéként 5 és 7 fős, családi ellátás nyújtanak a kisgyermek számára.

A gyermekek átmeneti elhelyezését a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében működő Családok Átmeneti Otthona és a Gyermekek Átmeneti Otthona biztosítja évek óta. Az elmúlt években történő fejlesztéseknek köszönhetően mindkét intézmény megújult, korszerű környezetben biztosítja 40, illetve 16 férőhelyen az átmenetileg otthontalanná vált gyermek és szülője részére a lakhatást.

B. Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a gyermekjóléti központ feladatainak ellátása. Az intézmény a város területén családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, valamint a járás területén a központ szolgáltatásait (utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, hatósági feladatok) látja

el. 2018. szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai tovább bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai létszáma a feladat bővülése miatt 31 fővel növekedett a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az intézmény székhelye a Nyíregyháza, Körte u. 41/a sz. alatt, a belvárosban található, amely pályázati forrásnak köszönhetően megújult, korszerűsödött az elmúlt években. A székhely mellett az intézmény új telephelye a Nyíregyháza, Május 1 tér 10/a alatt került kialakításra (Nyíregyháza, Tas u. 1-3 alatti telephely áthelyezésével) a kor követelményeinek megfelelő infrastruktúrával.

C. Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ

Az integrált intézmény szociális alapszolgáltatásokat (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás, nappali ellátás [idősek, fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére], valamint a szakosított ellátás körébe tartozó ápolást-gondozást nyújtó idősek otthonát működtet.

A legnagyobb ellátotti létszámmal a házi segítségnyújtás működik (engedélyezett ellátotti létszám 600 fő), amelynek keretében az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való közreműködést kell biztosítani.

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idősellátás szervezése, biztosítása hangsúlyos feladat. Az intézmény fejlesztés során részben az infrastrukturális, részben a szakmai munka feltételeit javító fejlesztéseket irányoztuk elő. Pályázati forrás igénybevételével nappali ellátást nyújtó centrum jön létre a Nyíregyháza, Őz u. 16. szám alatt és idősellátást nyújtó intézmény újul meg Nyírszőlős településrészen is. A demográfiai változások alapján a demenciával küzdők számára ellátások bevezetése szükséges. A folyamat elkezdődött azzal, hogy jelenleg két idősek nappali ellátását biztosító intézményben 6-6 fővel megkezdődött a demens betegek nappali ellátása.

A lakossági igények alapján a bentlakásos intézményi férőhelyek iránt egyre nagyobb az igény. Ezeknek a férőhelyeknek a növelése kitűzött céljaink között szerepel.

A város területén az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami és egyházi fenntartású intézmény biztosítja az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások rendszerébe tartozó szolgáltatásokat, működtetnek intézményeket (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgáltatás, nappali ellátást nyújtó intézmények, bentlakásos elhelyezést nyújtó

intézmények stb.). Több fenntartó az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében biztosít különböző szolgáltatásokat, melyet az alábbi táblázat tartalmaz összefoglalóan.

Az önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997.
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002. (Előtte Nyíregyházi Evangélikus Egyházzal 1999-től)
„Kiléptető Ház” működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008.
támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2007.
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007.
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (fenntartó: Kék Nefelejcs Alapítvány)	2009. (Előtte Tiszalöki Református Egyház-közszéggel 2002-től)
étkeztetés, nappali ellátás idősek és demens személyek részére, időskorúak gondozóháza, idősek otthona, fogyatékos személyek otthona és pszichiátriai betegek otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011.
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány	2005.

Forrás: saját adat

D. Egészségügyi alapellátás

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény konkrétan nevesíti az egészségügyi alapellátás körében elvégzendő feladatokat, így a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást, a fogorvosi alapellátást, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátást, a védőnői ellátást, és az iskolaegészségügyi ellátást.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működik az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság, melynek feladata a város egészségügyi alapellátásának biztosítása.

Nyíregyházán a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás 102 orvossal kötött feladat ellátási szerződéssel valósul meg, az orvosok vállalkozók, működési engedéllyel és finanszírozással (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő, továbbiakban: NEAK) közvetlenül ők maguk rendelkeznek. A városban jelenleg **45 felnőtt házi orvos, 27 gyermek házi orvos, 22 fogorvosi és 9 iskola-fogászati praxis** látja el az alap egészségügyi ellátást. Feladataik ellátását a Közgyűlés által, helyi rendeletben meghatározott körzetekben végzik. A házi orvosok munkáját a felnőtt körzetekben 51, a gyermekorvosi körzetekben pedig 27 körzeti ápolónő segíti. Az iskolaorvosi praxisok száma 30, melyek közül 26 iskolai körzetet gyermek házi orvosok látnak el.

A kötelező feladatokhoz tartozó **ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás** is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik. Az ügyeleti ellátás két fontos jellemzője, hogy folyamatos, azaz 24 órában biztosított, valamint a klasszikus ügyeleti ellátás ellátási területe nemcsak Nyíregyháza, hanem több, környező település lakossága is igénybe veheti a szolgáltatást.

Nem kötelező feladatként biztosítja az önkormányzat a **fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek orvosi ellátását és az otthoni szakápolás és hospice ellátást, a nappali ügyeletet az intézményen keresztül.**

Az egészségügyi alapellátás fejlesztése az önkormányzat célkitűzései között szerepel. A célokat részben az infrastrukturális fejlesztésekkel (pl.: megvalósítás alatt álló 168 órás egészségügyi centrum kialakítása), valamint a minőségi ellátás biztosításával, fejlesztésével (pl. Egészségügyi Támogató Alap működtetése) kívánja elérni.

Összességében több milliárdos költségvetéssel működő közszolgáltatási rendszerek működnek a város területén, amely a lakosság jólétét, életkörülményeinek segítségét, javítását hivatottak szolgálni. A szolgáltatás szervezés, tervezés koncepcionális – tervszerűen és tudatosan - történik. Számos program, koncepció készül, amelyek statisztikai adatokra, helyi kutatásokra alapozva, a lakossági igények felmérése alapján születnek (Szolgáltatástervezési koncepció, Ifjúsági koncepció, Idősügyi program, Helyi Esélyegyenlőségi Program, Gazdasági Program stb.).

ÓVODAI NEVELÉS

Nyíregyházán közel 4 500 gyermek (3-7 éves) jár önkormányzati, egyházi, vagy egyesület által fenntartott óvodába. Önkormányzati fenntartásban 4 óvoda az Eszterlánc Északi Óvoda, a Gyermek Ház Déli Óvoda, a Búzaszem Nyugati Óvoda és a Tündérbert Keleti Óvoda van, összesen **35 feladat-ellátási helyen**. Az önkormányzati óvodákban a csoportok száma 167, a szülői igényeknek megfelelően csoportjaink jellemzően vegyes életkorú (heterogén) csoportok, de néhány helyen azonos életkorú (homogén) csoport is van. Óvodáinkba közel 4 000 gyermek jár, akiknek gondozását, fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok, dajkák, valamint pedagógiai asszisztensek látják el. Óvodáinkban **óvodapszichológus** is van. Óvodáink esztétikus, barátságos környezettel rendelkeznek, az elmúlt évek során szinte minden épület és udvar megújult. Óvodaépületeinkben **tornaszoba, logopédia és fejlesztő szoba** is van, több óvoda akadálymentes is. Ez ad lehetőséget arra, hogy fogadják az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, valamint

beilleszkedési és tanulási zavarral küzdő gyermekeket is. Két helyen speciális, gyógypedagógiai csoport is működik, ahol autista és értelmi fogyatékos gyermekek nevelése, fejlesztése folyik. Óvodáink játszóudvarai parkszerűek, zártak, számtalan játékot, mozgáslehetőséget és élményt kínálnak, a gyermekeknek lehetőségük van az elmélyült tevékenykedésre: homokozásra, szerepjátékokra is. Az udvaron tudatosan elhelyezett játékeszközök, a tornaszobában sokszínű mozgatható sporteszközök támogatják óvodásaink mozgás tapasztalatszerzését. Műfüves ovi-foci pálya erősíti a sport megszerettetését. Az óvodák helyi nevelési programjában kiemelt szerepet kap a környezet megismerése, az egészséges életmód megalapozása, a játék. Több óvodánk rendelkezik a „Zöld Óvoda” címmel.

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék és óvodák szinte mindegyike pályázati forrás és önerő felhasználásával folyamatosan újul meg, és a modern, esztétikus körülmények között jól képzett szakemberek segítik a gyermekek megfelelő testi, lelki és értelmi fejlődését.

OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK FENNTARTÁSA, ÜZEMELTETÉSE

A Nyíregyházi Tankerületi Központ 2017. január 1-jével vagyonkezelésébe vette a Nyíregyháza Megyei Jogú Városi Önkormányzat tulajdonában lévő köznevelési feladatok ellátását szolgáló alap- és középfokú oktatási intézményeket. A vagyon kezelőjeként a Tankerületi Központot az átvétellel együtt egyéb mellett a működtetés kötelezettsége terheli. A köznevelési törvény alapján a működtetés kötelezettsége azt jelenti, hogy a Tankerületi Központ saját forrásai terhére biztosítja a köznevelési feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételeket, továbbá az ingó és ingatlan vagyon működtetésével összefüggő személyi feltételeket. A vagyonkezelésbe kapott ingatlanok további működtetése kapcsán a tulajdonos önkormányzattal a már kialakult korrekt kapcsolat továbbra is megmaradt, tájékoztatást nyújtanak a tankerületi központ munkájáról.

A Nyíregyházi Tankerületi Központ az intézményvezetőkkel együttműködve igyekszik megteremteni a színvonalas nevelő-oktató munka feltételeit, megbízható háttérrel nyújtani az intézményeknek. Cél a partnerség, a párbeszéd, a közös gondolkodás, a hatékonyság és az eredményesség növelése. Kiemelten fontos, hogy az intézmények biztonságban érezzék magukat.

A Tankerületi Központ a jövőben elkötelezett a minőségi oktató-nevelő munka feltételeinek a biztosításában, alapfeltétel a hatékony, kiszámítható, stabil gazdálkodás megvalósítása a jövőben is.

A gazdálkodási folyamatok során kiemelt céljuk a szakmai feladatok és a pénzügyi keretek összhangjának megteremtése, valamint a szakmai munka zavartalan végrehajtásához szükséges működtetési feltételek biztosítása

A Tankerületi Központ az üzemeltetés területén folyamatosan keresi az energiatakarékos műszaki megoldásokat, fejlesztéseket, a rendelkezésre álló erőforrások hatékony, gazdaságos felhasználását. A tankerület kiemelt célja a pénzügyi stabilitás biztosítása, a tartozásállomány minimális szinten való tartása, a likviditás fenntartása. A működtetéshez, feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések, szolgáltatás-igénybevételek versenyeztetési eljárásait több szinten bonyolítja a Tankerületi Központ, melynek döntő szempontja a gazdaságosság, a hatékonyság és a gyorsaság. A napi hibaelhárításokat intézményi szinten bonyolítják, az esetleges mennyiségi kedvezményeket lehetővé tevő beszerzéseket

azonban tankerületi szinten koordinálják és bonyolítják. Kiemelt feladat az üzemeltetési és beszerzési folyamatok informatikai háttértámogatásának kialakítása, mely a gyors, hatékony és átlátható lebonyolítást biztosítja.

Kiemelt hangsúlyt fektetnek a folyamatos innovatív fejlesztésekre, melyek által szeretnék optimálisabbá tenni a diákok és tanárok mindennapjait, az oktatást, a kollégiumi létet, és az ott dolgozók munkakörülményeit. Az iskolák átvételét követően az infrastruktúrák műszaki, technikai felmérése folyamatos, a hatékony működtetés biztosításához szükséges fejlesztések a rendelkezésre álló források erejéig kerülnek megvalósításra.

A **Nyíregyházi Szakképzési Centrum** gazdasági feladata az oktatási intézmények infrastruktúrájának üzemeltetése, felújítások lebonyolítása a centrum öt éves fejlesztési tervének megfelelően. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal között a Vagyonkezelési Szerződés 2018. augusztus 21-én került aláírásra.

A Centrum gazdálkodásának fő célkitűzése az iskolák magas színvonalú működési feltételeinek megteremtése, ezen belül

- a költséghatékony feladatellátás,
- az infrastruktúrák folyamatos, környezettudatos működési feltételeinek biztosítása, megújítása, az elavult eszközállomány folyamatos fejlesztése, korszerűsítése,
- tervszerű, fokozatos, a kor színvonalához folyamatosan igazodó technikai fejlesztés,
- az intézmények energetikai fejlesztése (épületek energiatakarékosági adottságainak fejlesztése, napenergia hasznosítása napelemek további telepítésével, világítási rendszerek korszerűsítése a Fényes-Okos Iskolák program keretein belül),
- létesítménygazdálkodás és a hatékony ingatlanhasznosítás követelményének irányába történő továbbfejlődés,
- az épületek állagmegőrzése, felújítása hazai és uniós források bevonásával,
- informatikai rendszerek korszerűsítése, infokommunikációs fejlesztések, melyek nemcsak az oktatás, hanem az oktatás és a vállalati szféra közti kapcsolatok erősítését is szolgálja.

Az oktatási intézmények működését biztosító üzemeltetés feltételeit, feladat és funkciók megosztását - a törvényi és rendeleti szabályozások mellett - üzemeltetési és működtetési megállapodás, valamint vagyonkezelési és használati szerződések rögzítik.

Az üzemeltetés elsődleges célja - az oktatás személyi és tárgyi feltételeinek maximális kielégítését figyelembe véve - az ésszerű, takarékos, hatékony gazdálkodás megteremtése. Megváltozott a szervezet költségérzékenysége, melynek eredménye, hogy a működés és a gazdálkodás során kiemelt jelentőségű lett az energiagazdálkodás, a dologi kiadásokkal történő gazdálkodás. A bevételi oldalon növekedett a szabad kapacitások kihasználásának jelentősége.

Az üzemeltetett épületek döntő többsége 30 évnél régebben épült. A legnagyobb problémát a rossz hőszigetelés, a nyílászárók, burkolatok rossz műszaki állapota, a belső vezetékes ellátó hálózatok avultsága okozza. Ezek mind olyan tényezők, melyek együttesen járulnak hozzá az alacsony energia hatékonysághoz és folyamatos beavatkozási kényszer

eredményeznek. Egyértelmű, hogy a megoldás a teljes körű rekonstrukció lehetne, de az is nyilvánvaló, hogy ennek anyagi korlátjai vannak.

Érezhető Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának erőfeszítése, amely szinte minden évben nyertes rekonstrukciós pályázatokkal a Centrum fenntartásában lévő épületeket is felújít.

- KEHOP-5.2.2-16-2016-00061 projekt keretében a Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Középiskolája és Kollégiuma iskola épületében valamennyi nyílászáróját korszerű, nyílászáróra cserélték, és a D-i oldalra árnyékolókat szereltek.
- Az Önkormányzat TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében, a Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Idegenforgalmi Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma épületenergetikai felújítása.
- Az Önkormányzat TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 azonosítószámú projekt keretében, a Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakgimnáziumának épületenergetikai felújítása.

Ehhez járul hozzá a Centrum a saját költségvetési forrásaiból és pályázati úton szerzett támogatási összegekből biztosított, ütemezett felújítási programok megvalósításával, melyet az Önkormányzattal való együttműködésben tovább kívánják folytatni.

A tervezési és megvalósítási folyamatok során figyelemmel kell lenniük arra, hogy csak olyan felújítási programokat indítsanak, melyek az épületek alapvető rendszereinek megújítását eredményezik, még ha több lépcsőben is.

Az elkövetkező időszak tervezett fejlesztési, felújítási programjai:

- hálózati (szennyvíz, víz, elektromos, fűtési, informatikai) rendszerek rekonstrukciója,
- alternatív energia felhasználási lehetőségek kihasználása,
- belső burkolatok fejlesztése,
- bútorzatok fejlesztése,
- korszerű karbantartási eszközök fejlesztése.

SZAKKÉPZÉS

A Nyíregyházi Szakképzési Centrum legfontosabb feladata a Szakképzés 4.0 stratégiára építve az új szakképzési törvény és végrehajtási rendelete értelmében a helyi szakképzés átalakítása. Kiemelt szerepet kap a szakképzés népszerűsítése, vonzóvá tétele, a képzési struktúra helyi igényekhez történő igazítása. Ennek érdekében szoros kapcsolatot ápolnak a munkaerőpiaci partnerekkel. Továbbra is fontos a pályorientáció erősítése, a lemorzsolódás csökkentése, a korai iskolaelhagyás megakadályozása, tehetséggondozás – versenyeztetés, hátránykompenzáció – felzárkóztatás. A szakképzési centrum alapfeladatait tíz iskolájának összehangolt tevékenysége révén látja el.

A térség gazdálkodó szervezetei mellett, munkájuk hatékonysága érdekében szorosan együttműködnek a települési önkormányzatokkal, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályával, továbbá aktívan részt vesznek

- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Foglalkoztatási Paktum és
- a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum által szervezett fórumokon.

A paktumok keretében a munkaadók igényeire alapozva képzési programok indulhatnak el.

A jövőben is kiemelt szerepet szánunk Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával történő együttműködésnek, továbbra is aktív szerepet vállalva a város közéletében. Képzési kínálatuk folyamatos fejlesztésével, minőségi szakképzéssel, innovatív szemlélettel igyekeznek hozzájárulni ahhoz, hogy az érdeklődő befektetők szakképzés szempontjából is vonzóan találják Nyíregyházát.

A szakképzési rendszer az elmúlt években is jelentős változáson esett át, 2021-től az alapszakmákra irányuló képzések kizárólagosan az állami fenntartású szakképzési intézményekhez kerülnek át. A gazdaságban és a társadalomban lezajló gyorsuló ütemű változások ugyanakkor egyre inkább elengedhetetlenné teszik a jól működő, gyorsan alkalmazkodni képes felnőttképzési intézmények rendszerét. A gazdasági szereplők igényei egyre összetettebbek, de egy-egy válság vagy rendkívüli helyzet gyors, rugalmas képzési rendszert igényel. Ezeket az igényeket az önkormányzat többségi tulajdonában lévő **Nyírvidék Képző Központ Nonprofit Kft.** kiválóan ki tudja elégíteni, hiszen a felnőttképzés terén a rendkívül széles, változatos képzési palettájával több, mint egy évtizede folytatja magas színvonalú képzéseit. A felnőttképzési tevékenysége keretében a Nyírvidék elsődlegesen vezetői-, kommunikációs, stresszkezelési és konfliktuskezelési tréningeket, valamint a munkavállalók digitális kompetenciáit erősítő általános és speciális informatikai képzéseket, továbbá pedagógus akkreditált képzéseket, ill. rövid, speciális képzéseket valósít meg, amelyek nemcsak a munkavállalók, de a munkáltatók szempontjából is kiemelt jelentőséggel bírnak. A 2020-2024-es időszakban a képzések súlypontja egyre inkább a digitális platformokra helyezett képzésekre fog áttevődni, annak érdekében, hogy a képzések nagyobb része, vagy akár egésze is költséghatékonyan, elérhető áron akár az otthonunkból elsajátítható legyen. A képzések mellett nagyon fontosak a munkaerőpiacon való elhelyezkedést segítő képzést kiegészítő szolgáltatások, többek között álláskeresési tanácsadás, vállalkozóvá válás segítése és egyéb szolgáltatások. A Nyírvidék foglalkoztatási projektekbe is bekapcsolódik, így közvetlenül hozzájárul a munkaerőpiaci helyzet javításához azáltal, hogy a projektbe bevont hátrányos helyzetű embereket képzésbe vonja be és segíti őket a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

KULTÚRA

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának kulturális és közművelődési feladatait a Mőtv. 13. § (1) 7. pontja, és 21.§ (1) bekezdése, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény, továbbá az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény határozzák meg.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának az önkormányzati törvényből kifolyólag a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása, továbbá a járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat - törvényben meghatározottak szerint - olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló *1997. évi CXL. törvény*, amely meghatározza a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzése és a közművelődési tevékenységek feltételrendszerének biztosítása érdekében az önkormányzati feladatokat. A szakági törvény kimondja, hogy mindenkinek joga, hogy a **kulturális alapellátás keretében** igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait. Leszabályozza, hogy a megyei hatókörű városi múzeumi feladatok ellátásáról a megyeszékhely megyei jogú város önkormányzata költségvetési szervként működő megyei hatókörű városi múzeum fenntartásával gondoskodik. Előírja, hogy a megyeszékhely megyei jogú város a települési könyvtári ellátás biztosítását megyei hatókörű városi könyvtár fenntartásával biztosítja. Leszabályozza a települési önkormányzat kötelező közművelődési feladatait. A jogszabály meghatározza és előírja az önkormányzat fenntartói kötelezettségeit és feladatait a közgyűjteményi és közművelődési intézményei tekintetében. Az Önkormányzat a Váci Mihály Kulturális Központ, a Jósza András Múzeum és a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár intézményrendszerén keresztül biztosítja.

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló *2008. évi XCIX. törvény* a Móricz Zsigmond Színház és a Nyíregyházi Cantemus Kórus fenntartásával kapcsolatos törvényi háttér kereteit határozza meg, amely alapján ezen intézmények közszolgáltatási feladatellátás körében megteremtik az előadó-művészeti tevékenység feltételeit, fejlesztik a színház, tánc- és zeneművészet művelését és ápolják a magyar anyanyelvi kultúrát.

A Váci Mihály Kulturális Központ 18 tagintézményével, illetve közművelődési színtereivel együtt kulturális komplexumként szolgálja ki a város lakosságát és biztosít sokszínű és minden korosztály számára vonzó kulturális programkínálatot. A tagintézményekben különböző művészeti klubok működnek, a Városi Galériában és a Pál Gyula Teremben kiállításokat tekinthetnek meg az érdeklődők.

A Kölyökvár kihasználtságát erősíti, hogy a Szabolcsi Koncert Fúvószenekar és a vele együtt működő Majorette Csoport, a Nyíregyháza Táncklub, a Szabolcs Néptáncgyűttes csoportjai, valamint a Mandala Dalszínház a hét minden napján próbahelyszíneként veszi birtokba a házat. A próbaterem funkció mellett a következő időszakban rendezvények helyszínül is fog szolgálni a Nyíregyháza központjában elhelyezkedő helyszín.

A Krúdy Gyula Art Mozi kiemelt feladatának tartja, hogy a Magyarországon forgalomba hozott művészfilmeket eljuttassa a város és a megye lakosaihoz, másrészt tematikus filmes rendezvények megszervezésével egy-egy téma mélyebb megismerését tegye lehetővé. Ezek mellett természetes és hosszútávú törekvése az art mozinak, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegye a mozgóképes alkotásokat.

Intézménykomplexumként cél, hogy programjaikon részt vegyenek a megyében élők és a turistaként a városba érkezők egyaránt. Ennek érdekében fontos hatékony marketingmunkát végezni és a nagyobb érdeklődésre számot tartó rendezvényeket megyei és országos médiában, műsorfüzetekben népszerűsíteni. Szükségessé vált az intézmény honlapjának (www.vacimuv.hu) korszerűsítése, a kezelőfelület letisztultabbá, egyszerűbben kezelhetővé tétele és az oldal felhasználóbarátibb kialakítása. A Facebook- és az Instagram oldalukon történő tájékoztatás mellett fontos jelen lenni minél több online platformon. Ennek érdekében elkezdődtek egy olyan imagefilm előkészületei, amely a

kulturális központ és a tagintézmények rendezvényeit, illetve a bennük működő csoportok foglalkozásait mutatja be. A forgatások várhatóan 2020 nyarán fejeződnek be. A film, amellyel, hogy erősíti az intézmény marketing-tevékenységét, segíthet abban, hogy a lakosság is tudja, értse, mit is jelent az agora funkció, valamint láthatóvá teszi, milyen színes közösségi élet zajlik a helyi kulturális intézményekben, és kiemelt cél, hogy a filmmel a fiatalabb korosztály figyelmét is felkeltsék.

Nyíregyháza közművelődésének fenntartása érdekében hosszútávon az egyik leglényegesebb feladat, hogy a fiatalok számára létrehozunk egy művelődő közösséget, vagy segítsük a közösség létrejöttét, támogassuk a létrejött közösséget a működésben, segítsünk a fejlődésükben, valamint biztosítsunk számukra egy közösségi teret, helyszínt, ahol alkotó tevékenységet folytathatnak. Hosszútávú céljaik között szerepel a fiatal lakosság közművelődésbe való bevonása, egy számukra második otthonként működő közösségi tér megteremtése, ahol idejüket hasznosan, kulturálódva tölthetik el, önszántukból.

A felmerülő piaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodva folyamatosan fejlesztik képzési kínálatukat. Kiemelten fontosnak tartják, hogy a náluk tanuló felnőttek és szépkorúak színvonalas szolgáltatásban részesüljenek. Célkitűzésük, hogy partnereik elégedettek legyenek szolgáltatásaikkal. Képzési programjaik fejlesztésével az intézményben dolgozó szakmai munkatársak tudását, kompetenciáját is fejleszteni kívánják, hogy a jövőben is képesek legyenek a várossal szoros együttműködésben dolgozni azon, hogy Nyíregyháza minél sokszínűbb rendezvényekkel szolgálhasson a lakosság, illetve az ide érkező turisták, látogatók számára.

A kulturális komplexum jelenlegi szervezeti felépítésével és létszámával képes ellátni közművelődési alapszolgáltatásait és az agora funkciókat lefedő feladatát, azonban fokozatosan növekvő feladataik eredményes ellátása érdekében szükségessé válik a központi intézményben és tagintézményekben az infrastrukturális, tárgyi és személyi állomány fejlesztésére a következő néhány évben.

A **Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár 2020-2024** időszakban az alábbi fejlesztéseket tervezi megvalósítani. 2021. évben a Gyermekkönyvtár fejlesztése, Örökösöldi Fiókkönyvtár felújítása, Korzó Könyvtár kialakítása és további könyvtár pontok kialakítása. 2022. évre tervezik a dolgozóknak fedett, zárható biciklitároló kialakítását. 2023. évben a 4 kettős funkciójú fiókkönyvtár bútorzatának a cseréje. 2024. évben az elavult informatikai eszközök cseréje. Az évről-évre növekvő feladatok ellátása érdekében 1 fő státusznövekedésre lesz szüksége, hogy a megnövekedett városi és megyei feladatok ellátása megfelelő szakember számmal történjen.

A **Nyíregyházi Cantemus Kórus** működésének elsődleges célja kulturális örökségünk képviselése itthon és külföldön. A színvonal hosszú távú fenntartása és az előrelépés érdekében azonban fejlesztésekre van szükség személyi és tárgyi oldalon egyaránt. A Cantemus Vegyeskar alapítása óta a hivatalos, professzionális létezés célja felé törekszik ezért a személyi állomány folyamatos fejlesztése elengedhetetlen. 2020-2024 közötti időszakban szükségessé válik a Kodály terem teljeskörű felújítása.

A kórus tervei között szerepel a 2021. évi Lázár Ervin programhoz való csatlakozás. Továbblépési lehetőséget látnak abban, hogy ennek mintájára létrehozzanak egy Kodály

programot melynek segítségével vidéki iskolások utazhatnak Nyíregyházán megrendezett koncertekre, illetve vidéki énekkarok csatlakozhatnak a Cantemus kórus munkájához a számukra biztosított rendszeres továbbképzési alkalmak során. Határainkon átívelő programsorozatot is terveznek Felvidéki, Kárpátaljai és Erdélyi magyar közösségek bevonásával, koncertek, előadások, workshopok szervezése révén. A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a minőségi PR anyagok elkészítése. Ehhez jelentősebb anyagi ráfordítás szükséges. Feltett szándékuk belekerülni a világ legjelentős koncerttermeinek vérkeringésébe, hogy az általuk képviselt színvonal méltó módon reprezentálhassa a magyar kultúrát külföldön. A kétévente megrendezésre kerülő Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál is kinövi lassan az önköltséges alapon való megszervezést. Ha a világ hasonló nagy fesztiváljaihoz akarnak kapcsolódni, akkor a szakmai színvonal esetlegességeit meg kell haladniuk, és az önként jelentkező kórusok mellé a professzionális együtteseket is be kell vonni a fesztivál résztvevői közé.

A Jósa András Múzeum 2020–2024 között kiemelt feladatának tekinti az erőforrások gazdaságos és hatékony felhasználását. Mint megyei hatókörű városi múzeum, feladata a kulturális javak helyi védelmének települési szintet meghaladó, egy megye közigazgatási területére kiterjedő biztosítása, költségvetési szervként vagyongazdálkodója a tevékenység ellátásához szükséges állami vagyonnak, gyűjteményének, nemzeti örökségvédelmének. Az intézménynek alapfeladata a gyűjteménygyarapítás, kutatás, restaurálás, nyilvántartás, tudományos feldolgozás, publikálás, a kutatói hozzáférés biztosítása.

A Jósa András Múzeum Szervezeti és Működési Szabályzata 2020-ban módosult, melynek komoly hatásai várhatóak a 2020-2024-es ciklusban, a szervezeti szinten is megerősödő közönségkapcsolati és múzeumpedagógiai terület eddigi eredményei a közeljövőben kiteljesedhetnek és az új szervezeti egység az intézményi feladatellátás komoly pillérévé válhat.

Az infrastrukturális fejlesztések tekintetében kiemelendő a Jósa András Múzeumban történő átalakítás. Ennek keretében a földszinten elhelyezkedő régészeti raktár a Nyíregyháza Fokos utcán található épületbe költözik, a raktár helyén pedig egy új, nagyméretű kiállítótér kerül kialakításra. A Fokos utcai raktár épületet a 2020-2024-es periódusban tovább kívánják fejleszteni, hiszen a végső cél, hogy a régészeti osztály valamennyi tagja itt dolgozhasson (előkészítés, dokumentáció feldolgozás, cserépmosás, nyilvántartás, leletanyag feldolgozás stb). Szintén a Jósa András Múzeum főépületét és egyben szervezeti struktúráját is érintve kezdődik meg annak a pályázatnak a megvalósítása, melyet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Iroda és a Szatmár Megyei Tanács nyújtottak be, mint főpartnerek. Ez alapján 300.000 EUR összegben a Jósa András Múzeum épületéhez hozzáépítve egy új, főként digitalizált adatokra épülő, a digitális technika eszközeit felhasználó irodalomtörténeti kiállítás és a tervek szerint egy irodalmi kávézó valósul meg.

Szervezeti kérdések tekintetében a Jósa András Múzeum egyik tagintézményében, a Kállay Gyűjteményben várhatóak ebben a négyéves ciklusban változások. A Kállay Gyűjtemény a jelenlegi helyéről (Nyírvíz Palota) a Bessenyei téren lévő Kállay Házba költözik. Előreláthatólag erre 2020. június 27-én kerül sor, amikor is átadják az 1 milliárd forintért felújított egykori Kállay-ház épületét. A történelmi dokumentumokból álló gyűjtemény és a könyvtár mellett helyet kap e kulturális intézményben egy várostörténeti kiállítás, egy múzeumpedagógiai foglalkoztató tér és konferenciaterem is. Ez a felújítás nem csupán a

turizmus élénkítését szolgálhatja, hanem a nyíregyháziaknak is szól, része lesz a tervezett kulturális negyednek. A korábbi 120 m² helyett 1200 m² területről van szó, mely azt is jelenti, hogy a jelenleg Kállay Gyűjteményben dolgozók számának növelésére lesz szükség, mely főként a teremőri, a múzeumpedagógiai és a takarítói munkaköröket érinti.

A Modern Városok Program keretében Nyíregyháza város turisztikai vonzerejét szolgáló Sóstó fejlesztési program részeként a Sóstói Múzeumfalu fejlesztése tovább folytatódik a Mese kert megvalósításával, melynek célja egy olyan hiánypótló attrakció létrehozása, mely által a Sóstói Múzeumfalu növeli intézménye látogatóinak számát, ezáltal új látogatói körrel is megismertetheti az itt őrzött néprajzi értékeket, hagyatékokat, a megye népi műemlékeit és kultúráját.

Továbbra is kiemelten kell kezelni a szakmai fejlődés lehetőségét nyújtó szakmai pályázatokat (Interreg, EFOP, Kubinyi Ágoston Program, Járászszék helyi Múzeumok támogatására kiírt pályázatok, NKA pályázatok). Ezek keretében, ezek segítségével tervezik a raktárfejlesztéseket, új kiállítások készítését, állandó kiállítások megújítását, kiadványok megjelentetését, azaz szakmai fejlesztéseket.

A Jósza András Múzeum szakmai-módszertani központként működik és minden évben a megye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára módszertani szolgáltatást nyújt (restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység, gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjteményfeldolgozási és digitalizálási tevékenység, múzeumpedagógiai, közművelődési tevékenység), melyet a 2020-2024-es ciklusban is folytatnak. Kiemelt szakmai feladatuk a digitalizálás, hiszen a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása érdekében 2018–2021. évek között szükséges intézkedésekről szóló 1175/2018. (III. 28.) Korm. határozat komoly feladatokat határoz meg a közgyűjteményekben őrzött kulturális tartalmak digitális hozzáféréseinek és oktatási célú digitális felhasználásának elősegítése érdekében. A Stratégiában meghatározott célok és feladatok megvalósítása az intézmény számára prioritást élvező feladat.

Nyíregyháza város önként vállalt közművelődés feladatairól szóló 13/2011. (III.10) KGY rendeletében elfogadottak szerint az önkormányzat a művelődési hagyományokra és a lakossági szükségletre alapozva elsősorban a városi intézményrendszer és a civil szervezetek tevékenységére támaszkodva végzi közművelődési feladatait.

Nyíregyháza városa elismeri és támogatja a 24/2008.(IV.29.) KGY rendeletében foglaltak alapján azt a tevékenységet, amelyet a településen élő állampolgárok önszerveződő közösségei végeznek az önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe való bevonása, a település fejlesztése és szépítése, a környezetvédelem, a közbiztonság mértékének növelése, az arra rászorulókat támogatása, a kultúra és a hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, szórakozása, sportolása, egészségvédelme érdekében.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város kulturális és közművelődési intézményei által, a számos művészeti együttes és kulturális egyesület közreműködésével gondoskodik népi hagyományaink és kultúránk ápolásáról, melyet színvonalas kulturális programkínálatuk útján közvetítik a város lakói és turisztikai látogatói számára. Képzőművészeti ösztöndíjjal segítjük az alkotóművészek munkáját és munkásságát, önkormányzati támogatással a tartósan magas színvonalon működő művészeti együttesek működési költségeit.

A városi rendezvények szervezésénél támaszkodunk a támogatott művészeti együttesekre, akiknek éves finanszírozása közgyűlési döntés alapján, illetve a Kulturális Alap terhére meghirdetett pályázati forrásból valósul meg. Az önkormányzat évek óta magas színvonalú

kulturális kínálattal gazdagítja a nemzeti ünnepeket, s évente több alkalommal szervez ingyenesen látogatható kulturális programokat.

A város kulturális életében jelentős nagyrendezvények

Az utóbbi években a kulturális és szórakoztató programok, rendezvények egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot mind a lakosság, mind a városunkba érkező vendégek részéről. A térség kulturális vonzereje mellett a színes programkínálat is nagymértékben hozzájárul a városunkban és térségünkben megtalálható turisztikai attrakciók növekvő látogatottságához. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben az alábbi nagyrendezvények megrendezését és lebonyolítását, illetve koordinálását és támogatását végzi. *(Nyírségi Disznótoros Fesztivál; HELLŐ Nyíregyháza; Városnapok; Gyermeknap; Nemzetközi Néptáncfesztivál; Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál; Államalapító Szent István Ünnepe; Vidor Fesztivál; Tírpák Fesztivál; Évbúcsúztató rendezvények).*

A Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház Nyíregyháza és Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye kulturális életének meghatározó eleme, hosszú évek óta az egyik legsikeresebb vidéki kőszínház, mely rendelkezik azokkal a forrásokkal és képességekkel, amellyel az alapító okiratban és a Közszolgáltatási szerződésben rögzített feladatokat végrehajtja.

A Móricz Zsigmond Színház társulata lelkesedéssel és becsvágygal tekint az elkövetkezendő évek művészi kihívásai elé. A jelen és a jövő évadokban is céljuk, hogy műsortervükben számos és méltó feladat várjon minden művészükre, így joggal remélhetik, hogy közönségük megszokott érdeklődése kíséri az elkövetkezendő évek bemutatóit is.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött Fenntartói megállapodás, Közszolgáltatási szerződés 3.2. pontja szerint a Társaság vállalja, hogy évadonként legalább 8 bemutatót és legalább 220 előadást tart, melynek megvalósítása során legalább 60.000 fős fizető nézőszámot ér el. A Társaság vállalja, hogy ezen előadásokból saját előadásai legalább 75 %, az ezen felül megvalósított előadások a saját technikai eszközeinek, valamint művészeti szakmai személyzetének közreműködésével megvalósított vendég társulatok előadása.

Fontos a színház falain kívül zajló tevékenység, úgy, mint „Szabadtéri Nyár” és „VIDOR Fesztivál”, melyek évről-évre nagy sikert aratnak, számos nézőt vonzanak. A Szabadtéri Színpad minden évben június közepétől augusztus végéig fogadja a nézőket. A VIDOR Fesztivál programjainak keretében nagy érdeklődésre számot tartó színes programokkal szeretnék a nézőik tetszését és növekvő érdeklődését minden évben fenntartani, illetve növelni. A VIDOR Fesztivál programjait a rendelkezésre álló források függvényében valósítják meg. A Bencs Villában változatos programokkal igyekeznek nézőik számára vonzóvá tenni ezt a kis „ékszerdobozt”.

Küldetésüknek érzik a fogyatékossgal élők számára működtetett programokat, a nemzeti ünnepeken és társadalmi eseményeken történő részvételüket, és a színházi nevelési programok megvalósítását is.

CIVIL ÉLET

Napjainkra igen erős, sokrétű civil társadalom alakult ki Nyíregyházán. A hivatalos adatok szerint 1270 civil szervezet van városunkban bejegyezve, ebből 250 szervezet végez aktív munkát. Ezek a szervezetek és a bennük tevékenykedő nyíregyháziak a helyi közösség legkülönbözőbb érdekeinek érvényesítését szolgálják. Tevékenységi körüket, feladatukat tekintve a kultúra közvetítésében, az oktatás színvonalának emelésében, a szociális szolgáltatások biztosításában, a környezetvédelemben éppúgy szerepet vállalnak, mint a szabadidő hasznos eltöltésének szervezésében, a közbiztonság javításában, az élet minden területén.

Az önkormányzat a nyitott párbeszéd kiépítésében érdekelt, mely minden aktívan cselekvő szervezet és közösség számára a folyamatos párbeszéd (javaslattétel, véleménynyilvánítás) lehetőségét kínálja. Fontosnak tartjuk, hogy a civil szervezetek javaslatai, kérdései, kérései a megfelelő formában és a megfelelő helyre eljussanak. A város célja a szoros együttműködés a Nyíregyházi Civil Fórum működését segítő Első Nyírségi Fejlesztési Társasággal (Nyírségi Civil Ház). Jelenleg a Civilház két helyen működik Nyíregyházán, melyet az Első Nyírségi Fejlesztési Társaság működtet a Városmajor u. 2. szám és a Damjanich u. 4-6. szám alatt. Továbbá egy civil szolgáltató iroda is működik a Váci Mihály Kulturális Központban. A Nyírségi Civilház széles körű szolgáltatásaival segíti a helyi civil szervezeteket.

Nyíregyházán az alábbi tevékenységeket ellátó civil szervezetek találhatóak: Egészségügyi civil szervezetek, Szociális tevékenységet folytató szervezetek, Nyugdíjas szervezetek, Népművészeti szervezetek, Közbiztonságért felelős szervezetek, Fogyatékkal élőkkel foglalkozó szervezetek, Hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó civil szervezetek, Kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek, Környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek, Oktatással foglalkozó civil szervezetek, Gasztronómiai szervezetek, Sporttal foglalkozó szervezetek, Ifjúsági szervezetek.

Az Önkormányzat az együttműködés és partnerség jegyében nyitott valamennyi, városban működő civil és társadalmi szervezet irányába. Célunk és kötelességünk a mindenkori anyagi lehetőségeinkhez mérten a civil és társadalmi közösségek építése, támogatása.

SPORT

A 2020-2024-es időszakban a Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft. továbbra is a rá ruházott feladatokat a lehető legszínvonalasabban, sportsikerekkel övezve szeretné ellátni, az általa üzemeltetett sportlétesítményeket költséghatékonyan, jó gazdaként kezelni, illetve talán a legfontosabb, hogy megtartsák helyüket a nyíregyháziak mindennapjaiban.

Fontos alaptézisei:

- sportszakmai munka színvonalának emelése;
- egészséges életmódra nevelés;
- szakemberek kinevelése;
- digitalizáció;
- „lépést” kell tartani;
- régiós szerepvállalás az országos sportéletben;
- kapacitáskihasználtság;
- létesítményfejlesztés.

Sporttevékenység:

Ezen tevékenységi területre vonatkozóan átfogó terv egy olyan sportélet kialakítása, amellyel ki tudják vívni a nem csak Nyíregyházán, hanem a régiókban élő emberek elismerését is. Bízunk benne, hogy a központi sporttámogatások az elkövetkezendő négy évben is hasonló mértékben rendelkezésre fognak állni, melyek hatására a már elért és már most is színvonalasnak mondott munkát tovább tudják fejleszteni és még több sporteseményt, rendezvényt tudnak megszervezni.

Utánpótlás nevelés:

Összességében sportszakmai munkájuk színvonalának emelését kívánják végrehajtani, annak érdekében, hogy minőségi utánpótlás versenyzőket, játékosokat tudjanak biztosítani az élsport számára. Nincs könnyű dolguk, mert három sportágban (labdarúgás, kosárlabda, kézilabda) megjelentek a központi támogatás segítségével működő kiemelt akadémiák, amelyek közvetlenül az EMMI irányítása alá tartoznak, és kategória különbséggel emelkednek ki a nekik nyújtott támogatások mértékében is. Mindezek ellenére az eddigi tapasztalataikra támaszkodva, minden sportágban fel szeretnék venni a kesztyűt, és megtartani azt a pozíciót, amit az elmúlt években kiharcoltak maguknak. Fontos, hogy a kiemelkedő tehetségű sportolókat és szakembergárdákat megtartsák a kialakult versenyhelyzet ellenére és ez mind sportszakmai, mind pedig gazdasági helytállást megkíván majd. Úgy gondolják, hogy a feladat nem megoldhatatlan és a céljukat, azaz, hogy ott tudjanak maradni az országos sportélet központjában, teljesíteni tudják. Szakembergárdájuk összetételének kialakításában is fordulóponthoz érkeztek, mivel eljött az idő, amikor az edzőik tekintetében is egy frissítést kell végrehajtaniuk. Ez több okból szükséges. Az előbb említett EMMI felügyelet alatt álló akadémiák óriási elszívó erővel rendelkeznek, de nem lehet elmenni amellett, hogy a legkiválóbb edzőik megöregedtek és biztosítaniuk kell az utánpótlást az Ő posztjukon is. Pontosan ezen okok miatt az előttük álló években elindítani kívánják a felnevelését egy olyan szakembergárdának, akik az ő szakmai elveik szerint nevelkednek, az ő értékrendjüket követik, és sok éven keresztül jelenthetnek majd megoldást csapataik, versenyzőik számára. A sportolókkal való kapcsolattartás, illetve a különféle adminisztrációs feladatok hatékonyabbá tételét szolgálja az elmúlt év végére elkészült ún. sportolói nyilvántartó rendszerük, melynek beelésítését a 2020-as év közepétől tervezik. A rendszerrel szemben támasztott legnagyobb elvárásuk az, hogy még átláthatóbbá tegye a náluk sportolók létszámát, adataikat, edzéseik időpontját, helyszínét, edzészátogatásaik számát, díjfizetésüket, illetve információt nyújtson rajtuk és az edzőkön túl a szülők számára is. A rendszer bevezetésével szeretnék, ha a sportolók már nem „szülői adománnyal”, hanem havi sportszolgáltatás díjfizetéssel járulnának hozzá működésükhöz. A sportszolgáltatási díjra való átállást a sportolói nyilvántartó rendszer életbe léptetésével párhuzamosan tervezik.

Szakágaik számának növelését nem tervezik, viszont az elmúlt években felvett két új szakág létszámmal való feltöltése még rájuk váró feladat, de a már elkészült két új nyíregyházi sportlétesítmény használatba vételével ez már könnyebb feladat lesz.

Szabadidősport:

A Társaság az előttük álló években is óriási hangsúlyt kíván fordítani a szabadidősportra. Kiemelt figyelemmel akarják kezelni a nyugdíjasok sportolási lehetőségét, nem maradhatnak el a kispályás és a teremlabdarúgó bajnokságok, valamint továbbra is szervezni és irányítani fogják a Nyíregyháza Megyei Jogú Város lakói által már megszokott,

hagyományosan megrendezendő sporteseményeket. Remélik, hogy az Önkormányzattal közösen egyre több nemzetközi verseny helyszíne lehet Nyíregyháza.

Élsport:

Cél, hogy a nyíregyházi felnőtt csapatok játékos állományában, minél több a Sportcentrum által kinevelt sportoló kapjon helyet. Azonban, ha a jelenlegi bajnokságbeli szinteket meg akarják tartani, akkor be kell lépniük egy olyan versengésbe, ahol már nem csak a szakmai munka minősége dönt. Meg kell teremteniük mind a munkavégzés, mind pedig az anyagi háttér kapcsán egy olyan magas szintet, amivel fel tudják venni a küzdelmet az ország vezető sportszervezeteivel. Természetesen ezt csak a saját kereteiken és lehetőségeiken belül tudják megtenni, de a kiemelkedő utánpótlásképző munkával komoly összegeket tudnak megtakarítani. Legfontosabb a stabil működés megteremtése. Arra számítanak, hogy a jelenlegi járványügyi helyzet egyik nagy vesztese az élsport lesz, így céljuk az, hogy a most leányvállalatuk által működtetett élcsapatok életben tudjanak maradni, és a lehető legkisebb veszteséggel éljék túl a következő hónapokat, éveket. Felelőtlenség lenne most bármilyen konkrét célt meghatározni, hiszen mindenki számára az a legfontosabb, hogy a munka folytatódni tudjon. Az élsport kapcsán a Társaság persze nem csak a csapatjátékokra számít. Bízunk abban, hogy sikerül nemzetközi versenyekre eljuttatni úszóikat, atlétáikat, bár az elkövetkezendő napokban, hónapokban nem tudni, hogy a versenyzőik mire is tudnak felkészülni. Most, a legfontosabb az állapotmegőrzés, a fittség megővése, illetve felkészülés arra, ha a helyzet realizálódik, és vissza tud kerülni a megszokott kerékvágásba, akkor ugrásra készen álljanak a folytatásra. Összességében nagyon nehéz meghatározni hová is szeretnének eljutni. Az biztos, hogy azért fognak dolgozni, hogy stabil alapokat tudjanak teremteni, és álmodni arról, hogy röplabdacsapatuk el tud indulni a Bajnokok Ligájában, kosarasaik pedig rövidesen újra a legjobbak között szerepelhetnek.

Létesítmény üzemeltetés:

Kiemelten fontosnak érzik a multifunkciós létesítményi háttérrel. Úgy gondolják, hogy az elmúlt évek kiemelt beruházásai és a kisebb felújítások lehetővé tették azt, hogy jó körülményeket tudjanak biztosítani mind az élsport, mind az utánpótlás nevelés és mind a szabadidősport számára. Továbbra is törekszenek arra, hogy meglévő sportlétesítményeinek állagát megóvjuk, azokat lehetőségeikhez mérten tovább fejlesszék. Hiszen a már meglévő létesítmények és a folyamatban lévő beruházások, valamint az eszközbeszerzésekhez kapcsolódó beruházások szükségszerűek sportszakmai előre lépésük érdekében.

Ennek érdekében az előző évekhez hasonlóan a városi tornatermek felújítását folytatni kívánják továbbra is. Terveik között szerepel a Bujtosi tó partján egy szabadtéri kosárliget kialakítása.

A Városi Jégpálya eddigi üzemeltetési tapasztalatait figyelembe véve egy új rolbaház megépítését tervezik, melynek eredményeként a hőközpontból könnyen nyerhetnének a jégkészítéshez fontos melegvizet, a hulladék hővel megoldható lenne a pályáról összegyűjtött jégkása olvasztása, és rövidíteni lehet a karbantartási időt, mellyel jégidőt tudnának nyerni.

Az István utcai raktárépület felújításával létrehoznának egy ún. Mozgáscentrumot. A megújuló létesítmény komplexitásának kulcsa abban rejlik, hogy sportolóik a sportág

specifikus edzésmunkát, az általános erőfejlesztést a speciális prevenció mozgásformákat és a sérülések utáni rekreációs edzésprogramot egy épületben tudják elvégezni. Az épület udvarára, az elmúlt évben már elnyertek egy 10 millió Ft-os pályázatot, mely alapján közösségi tér kialakítására nyílik lehetőségük.

Nagy álmuk még, hogy az elkövetkezendő években lehetőség nyílik arra, hogy egy olyan munkacsarnokot tudjanak felépíteni, amivel mentesíteni, sőt kiegészíteni tudják a Continental Aréna működését.

A következő időszak további fontos feladata, hogy a két folyamatban lévő nagyberuházás elkészültét követően mind a két létesítményben egy összehangolt, minőségi sportszakmai munka valósuljon meg. Fontos, hogy a két létesítmény, hasonlóan az Arénához szinte 100 %-os kihasználtság mellett működjön.

Bízunk abban, hogy a Sportcentrum az elkövetkező négy éves időszakban is meghatározott célok mentén, következetesen tudja majd végrehajtani terveit, feladatait.

TURIZMUS-VENDÉGLÁTÁS

Nyíregyháza az elmúlt évek turisztikailag egyik legdinamikusabban fejlődő városa, ahol tíz év alatt megduplázódott a turisták és a vendégéjszakák száma. Az eredmények és a mutatók egyértelműek, az állatpark, a fürdők, a múzeum és a szálláshelyek sorra nyerték el a rangos szakmai és közönségdíjakat. Míg 2009. évben a kereskedelmi és magán szálláshelyeken 51 772 fő vendég 109 752 vendégéjszakát töltött el, addig 2018. évre ez a szám 118 023 fő vendégre és 229 624 vendégéjszakára növekedett, mintegy 127,97%-os vendéglétszám és 109,22%-os vendégéjszaka szám növekedést generálva. A KSH statisztikai adatai 2019. évre vonatkozóan még előzetesek, de az már jól látható, hogy a kereskedelmi vendégéjszakák számadatai még soha nem mutattak ennyire kedvező értékeket. (A KSH előzetes adatai alapján 2019-ben 112 533 vendég érkezett a kereskedelmi szálláshelyekre, akik összesen 208 339 vendégéjszakát töltöttek el Nyíregyházán és Sóstógyógyfürdőn, ehhez érkeznek még a magán szálláshelyek adatai.)

A koronavírus-járvány miatt az elmúlt néhány hét alatt a turizmus globálisan összeomlott, így előrevetíthető, hogy 2020-ban a forgalom – hasonlóan a világ bármelyik desztinációjához – drámaian csökkenni fog. A turizmus legnagyobb feladata az lesz a következő időszakban, hogy a korábbi éveknek megfelelő szintre visszaálljon. Azt prognosztizáljuk, hogy a járvány levonulása után először a belföldi piac rendeződik, majd ezt követően a környező országok piaca áll helyre. Ennek megfelelően 2024-ig tervezve a turisztikai attrakciók további fejlesztésével, újabb kereskedelmi szálláshelyek nyitásával, valamint a folyamatos és intenzív kampányokkal, kihasználva a digitalizáció lehetőségeit cél a 2019-es vendégforgalom visszaállítása, illetve további növelése.

Nyíregyháza elsődleges turisztikai vonzereje a város üdülőövezete, Sóstógyógyfürdő. Az egyedülálló, hatalmas tölgyerdőben fekvő területen egyszerre több, egymást erősítő, kiegészítő turisztikai attrakció található. Az üdülőövezet folyamatos fejlesztés alatt áll, a Nyíregyházi Állatparkban az indiai állatvilág bemutatására szolgáló Indiaház és Afrika madárvilágát szemléltető Madárröpde létesül.

Tervezési szakaszban van a „Jégkorszak interaktív állatbemutató” projekt, amely újabb növekedési pályára állíthatja az Állatparkot. A GINOP 7.1.9. „Gyógyhelyfejlesztési”

pályázatból tovább szépül és korszerűsödik Sóstógyógyfürdő központi része és infrastruktúrája, melyre közel 1 milliárd Ft támogatás áll rendelkezésre, illetve tervben van az Aquarius Élmény- és Parkfürdő továbbfejlesztése is. A korábbi években – elsősorban a nyári hónapokban – jelentkezett szálláshelyhiány mára új, minőségi szállodák építésével enyhült. A 2019 őszén nyílt 123 szobás Hunguest Hotel Sóstó újabb lehetőséget jelent az üzleti és konferenciaturizmus területén. A korábban átadott Hotel Pangea pedig Magyarország egyedülálló, többszörösen díjnyertes állatkerti tematikus szállodája. Amennyiben a turizmus visszaáll eredeti pályájára, szükséges lehet új típusú konkrét célcsoportot célzó szálláshelyek létesítése: egy minőségi kemping és egy családbarát szálloda kialakítása.

A fejlesztések hatására Sóstógyógyfürdő olyan egységes turisztikai desztinációként jelenhet meg a hazai és nemzetközi piacon, amely versenyképes, innovatív, vonzó úti cél eltérő célcsoportok számára és hosszabb időtartamra szóló, tartalmas utazást nyújtó helyszín lehet.

A fejlesztések nemcsak Sóstógyógyfürdőre koncentrálódnak, hanem a belvárost is érintik. A Rózsakert Szabadtéri Színpad megújulását és a Benczúr-Bessenyei terek rekonstrukcióját követően sor kerül Nyíregyháza kulturális negyedének kialakítására: folyamatban van a Kállay-kúria felújítása és elkezdődött az egykori Helyőrségi Művelődési Otthon rekonstrukciója, amely Szindbád néven nyitja meg kapuit. Ezzel újabb két kulturális örökség helyszínnel bővül a turistáknak kiejánlható attrakciók száma. A látványosságok és az infrastruktúra folyamatos fejlesztése mellett cél olyan kulturális események és nemzetközi sportprogramok rendezése, amelyek további látogatókat vonzanak a városba.

BOKORTANYÁK BEKAPCSOLÁSA A TURISZTIKAI VÉRKERINGÉSBE

Bokortanyás településszerkezet hazánkban egyedül Nyíregyháza környékén létezik. Megőrizve a tanyavilág unikális jellegét, szükséges az egyedi kezdeményezések összefogása és intenzív bekapcsolása a város turisztikai életébe:

- nyitott porták kialakítása,
- a tanyák egységes táblarendszerének kiépítése,
- a város nagyrendezvényeibe való aktív bekapcsolódás (pl. Tírpák Fesztivál),
- „Tírpák út” létrehozása, kiejánlása a turisták felé.

KEMPING PROJEKT

A különböző típusú szállásigények kielégítése érdekében javasolt egy minőségi, európai igényeknek megfelelő, korszerű kemping kialakítása Sóstógyógyfürdőn.

Fő jellemzői a következők:

- a kempinghelyekhez szükséges közműállások kiépítése,
- lakókocsik elhelyezésére is alkalmas terület, megfelelő infrastruktúrával,
- akadálymentes vizesblokkok kialakítása,
- összkomfortos apartmanházak építése,
- közösségi terek létrehozása (büfék, internetpont, játszótér, stb.).

DIGITÁLIS TURIZMUS NYÍREGYHÁZÁN

Ma már a turizmusban elérhető tartalmak és szolgáltatások az elérési csatornák vonatkozásában nagyrészt átalakultak. Az internet segítségével ugyanaz a tartalom és szolgáltatás számítógépről, mobiltelefonról egyaránt igénybe vehető. A XXI. században a legfontosabb marketingeszköz, az online elérhető weboldalak és alkalmazások, illetve az ezeknél a digitális megoldásoknál egyre inkább túlmutató funkciók.

A digitális turizmusban a következő informatikai fejlesztéseket javasoljuk:

- elektronikus marketingkiadványok,
- összekapcsolt és intelligensen kezelt adatbázisok,
- digitális térképek; a digitalizált térkép egy kívánt részének megjelenítése mobileszközön,
- műholdképes, 3D-s térképek,
- elektronikus tranzakciós lehetőségek (ajándéktárgyak vásárlása – webshop),
- digitális – letölthető városi turisztikai útvonalak kidolgozása,
- a fentiekben alapuló mobil alkalmazások az úton lévő turisták számára, akár autóba szerelt fedélzeti számítógépekre is optimalizálva.

NEMZETISÉGEKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

Nyíregyháza tradicionálisan nyitott a nemzetiségek irányába. Ezt reprezentálják a megkötött és évente felülvizsgálatra kerülő együttműködési megállapodások a roma, szlovák, német, örmény, ruszin, ukrán valamint a lengyel nemzetiségi önkormányzatokkal. A megállapodás tartalmazza többek között azt, hogy az Önkormányzat térítésmentesen biztosít irodahelyiséget a nemzetiségi önkormányzatok részére. Az Önkormányzat az előző időszak alatt önkormányzatonként 1,5 millió forinttámogatást nyújtott a nemzetiségi önkormányzatok részére működtetésükre és programjaik megvalósítására. Célunk az elkövetkezendő időszak alatt is a támogatás szintjének megőrzése. Az önkormányzat nemzetiségi politikáját, a döntéshozatali előkészítés során a nemzetiségi érdekek, törekvések széles körű érvényesülése érdekében a folyamatos párbeszéd és szoros egyeztetés jellemzi.

A VÁROS NEMZETKÖZI-, TESTVÉR- ÉS PARTNERVÁROSI KAPCSOLATAI

A meglévő testvér- és partnervárosokkal, ezen belül is kiemelten a szomszédos országokkal megerősíteni az együttműködést, tovább élénkíteni a gazdasági, a kulturális, az idegenforgalmi kapcsolatokat. Tovább bővíteni a nemzetközi együttműködést az új partnervárosi kapcsolatok kialakításával, valamint a nemzetközi pályázatok megvalósítása érdekében új projekt-partnervárosok bevonásával.

Ennek függvényében számos közös program megvalósítása, amelyek hozzájárulnak a nemzetközi együttműködés intenzívebbé tételéhez, a közös európai uniós pályázati lehetőség feltárásához, és a közvetlen források lehívásához.

Fontos feladat városunk egyre szélesebb körben történő népszerűsítése, külföldi szakemberek fogadása, ezáltal közvetetten elősegíteni a nemzetközi együttműködés intenzívebbé tételét és hozzájárulni a város nemzetközi ismertségének a növeléséhez, a turizmus kiszélesítéséhez.

KÖZBIZTONSÁG

A város közbiztonságának folyamatos javítása és megteremtése többszereplős feladat. Része van ebben a rendőrségnek, az önkormányzati közterület-felügyeletnek, a polgárőrségnek, de egyéb faktoroknak is, úgy mint a pedagógusoknak, vállalkozóknak, civil szervezeteknek és természetesen magának a lakosságnak. Ezen szereplők együttműködése minél jobb és összehangoltabb, minél inkább egymásra épülő, annál jobb eredményeket lehet elérni e téren. A törvényes rend fenntartását, betartatását és betartását ebben az időszakban is az egyik legfontosabb kérdésként kell kezelnünk.

A közbiztonság fenntartása érdekében továbbra is kiemelten kívánjuk támogatni valamennyi közreműködő, intézményi (Közterület Felügyelet) illetve támogatás formájában történő ellátását, mint a Közbiztonsági Közalapítvány, valamint a Polgárőr szervezetek támogatását. A rendőrséggel évről-évre megújítjuk a Közbiztonsági Megállapodást.

A közterületi szolgálat ellátásában a leginkább látható együttműködési lehetőség a közterület felügyelettel, a polgárőr és egyéb rendészeti feladatokat ellátó (vadőr, halőr és mezőőr) szervezetekkel van.

VÁROSFEJLESZTÉS

Mötv. a Gazdasági Program elkészítéséhez követelményként fogalmazza meg a megyei területfejlesztési elképzelésekkel való összhang megteremtését.

A Parlament 2013. december 17-én elfogadta a *Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról* szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozatot, melyben Nyíregyháza és térsége Magyarország külső nagyvárosi gyűrűjének eleme, szigetszerűen emelkedik ki a környezetéből, a térség gazdasági-technológiai innovációs eredmények terjedéséhez „steppingstone”-ként szolgál, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legfontosabb gazdaságfejlesztési térsége. Városunk a befektetők és a munkavállalók számára is vonzó.

Nyíregyháza három ország határánál elhelyezkedve dinamikusan fejlődő gazdasági és logisztikai központként szolgálhat a *Kelet kapujaként*. Húzóágazataink (műanyagipar, háztartástechnika, gumiipar, autóipar, építőipar) mellett a kívánt pozíciót erősítő kitörési pontjai a nemzetközi logisztikai, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások, K+F igényű iparágak és a turizmus. A megyeszékhely a Nyírség és Szatmár természetes központja, Kárpátalja/Munkács felé irányuló szorosabb térségi kapcsolatokkal.

Fejlesztési célok a városunknak és az agglomerációnak, mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási, turisztikai és kulturális centrumnak a fejlesztése. A kedvező geopolitikai helyzetben rejlő potenciál jobb kihasználása, határon átnyúló együttműködések ösztönzése (pl.: Nyíregyháza-Szatmárnémeti, Szatmár-Bereg térsége, Záhony).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójában kiemelkedő szerepű központként jelenik meg a megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése, a nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területfejlesztési Konceptiójának kapcsolódása:

A koncepció területi célokat határoz meg, mely területi célok meghatározott megyén belüli földrajzi egységre irányulnak. A területi célok között szerepel Nyíregyháza és a nyíregyházi agglomerációnak a gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális fejlesztése.

A koncepció szerint a megye fejlesztésének – különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének – motorja egy erős centrumtelepülés. Nyíregyháza – az agglomerációs településeivel szorosan együttműködve - alkalmas ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztésében a Nyíregyházi agglomeráció fejlesztése tekinthető a területi jellegű stratégiai célok egyik pólusának.

A fenti településfejlesztési és településrendezési eszközök az általános tapasztalatok szerint alapvetően betöltik feladatukat, és csak kisebb részterületekre vonatkozóan, a különböző településfejlesztési szándékok indokán, vagy a településrendezési tervek és fejlesztések segítése céljából történtek, illetve vannak folyamatban jelenleg is módosítások.

A településfejlesztés és településrendezés területén azonban az elmúlt években is jelentős jogszabályváltozások történtek, egyszerűsödtek az eljárások, gyorsabban elfogadható eljárások lettek elfogadva. A módosított *az épített környezet alakításáról és védelméről* szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, és *az országos településrendezési és építési követelményekről* szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően átdolgozni szükséges városunk településrendezési tervei *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (továbbiakban: településrendezési kódex) előírásai szerint. 2017-ben megalkottuk a Települési Arculati Kézikönyvet, s elfogadtuk a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól szóló rendeletet és a Nyíregyháza Megyei Jogú Város településképi védelméről szóló rendeletet. Integráltuk *a településképi védelméről szóló törvény reklámok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról* szóló 104/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet előírásait a településképi helyi rendeltünkbe és a helyi építési szabályzatba. A 2014-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiát 2017-ben és 2019-ben felülvizsgáltuk.

A jelenleg hatályos településrendezési eszközök – többek között tartalmukat, rajzi jelkulcsukat tekintve – sok mindenben nem felelnek meg a hatályos országos jogszabályok által beiktatott új rendelkezéseknek, ezért a hatályos településrendezési eszközök az agglomerációs településeken 2021. december 31-ig alkalmazhatók, külön átmeneti időszakra vonatkozó rendelkezések mellett.

Legkésőbb 2021. év végéig szükséges a hatályos tervek felsőbb jogszabályoknak megfelelő átdolgozása, módosítása. Azért is időszerű a módosítás, mert a településrendezési eszközök tudnak majd igazodni a közgyűlés által elfogadott Településfejlesztési Konceptióhoz és Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) is, melyek az előttünk álló fejlesztési időszak pénzügyi forrásainak felhasználását teszik majd lehetővé.

Elektronikus ügyintézés elősegítendő egy fejlett térinformatikai rendszer kiépítése is szükséges, melyben a lakosság is kaphat adatokat, információkat a hatályos helyi építés előírásokról, településképi követelményekről. Térinformatikai rendszer használatával a településüzemeltetési feladatok is könnyen, naprakészen áttekinthetőek, a szükséges beavatkozások könnyen átláthatóvá válhatnak. Fejlett térinformatikai rendszer használata a döntéstámogatást is szolgálja majd. A térinformatikai alkalmazásokkal az infrastruktúrafejlesztés növekedésével járó szuburbanizáció folyamatok is modellezhetővé, tervezhetővé válhatnak.

A zöldfelület fenntartás Nyíregyháza város területén közel 2 millió m² területen történik, melyet a Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (NYÍRVV Kft.) végez.

A terület parkfenntartási kategóriáját az első kategória szerint végzi a NYÍRVV Kft., ami két szinttel magasabb kezelési technológiát jelent a beavatkozás előtti időszakhoz viszonyítva.

A lakosságot a zöldfelületek megőrzésébe, fejlesztésébe a városszépítő akció keretén belül, az alábbi tevékenységekkel próbáljuk bevonni:

- „A szomszéd fűje mindig zöldebb!” – környezetszépítő pályázat
- Balkonföld akció
- Újéletfa akció
- ÖKO sulis program

A városszépítő akció egyre népszerűbb, a mára már jól bejáratott akció jelentős mértékben járul hozzá környezetünk értékeinek megőrzéséhez és megújításához is.

Ez a komplex akció igyekszik a leghatékonyabban ösztönözni a lakosság környezettudatosságát, melyre a jövőben is nagy hangsúlyt szükséges helyezni, ezzel is kialakítani és fenntartani egy mindenki számára élhető, vonzó zöld várost.

A talaj környezeti terhelése csökkent, ugyanis a hulladéklerakók rekultivációs fejlesztései (Borbánya, Oros), valamint a városi szennyvízberuházások egyaránt mérsékeltek a talajszennyezést, a talajba kerülő káros anyagok szivárgását. A város barnamezős területeinek (Tiszavasvári úti laktanyák) kármentesítése megtörtént. A területek funkcióváltására a TOP 6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja című felhívás keretében támogatási kérelem lett beadva.

Nyíregyháza levegőtisztasága a város környezeti állapotának egyik legkedvezőtlenebb területe. Nyíregyháza levegőtisztasága sok esetben nem megfelelő, a városban az elmúlt évek során több alkalommal is kialakult városi szmog. A légszennyező anyagok közül a legnagyobb problémát a nitrogén-oxidok, a szénhidrogének és a szállópor okozza. A közlekedés mellett meghatározó légszennyező az ipar, valamint egyéb kommunális tevékenységek. Ezek közül legjelentősebb szennyezők a lakossági fűtés és a kerti hulladék égetése. A kerti hulladék égetése során vegyesen égetünk avart, fűnyesedéket és gallyakat jelentős légszennyezést okozva. A nagy szennyezést elsősorban az váltja ki, hogy alacsony a tűz hőmérséklete, így aminek égni kellene nem ég el, vagy csak félig. Például a növényi részekben lévő szén ugyan oxidálódik, de csak részben, és szén-dioxid helyett mérgező szén-monoxid keletkezik, amely kis mennyiségben is mérgező.

Ezen felül tartalmaz még, szénhidrogéneket, PM₁₀-et (10 mikrométernél kisebb levegőben lebegő részecskék) nitrogén-oxidokat, metil-etil-ketont.

Nyíregyházán megtűrt állapotként szerepel a köztisztaság fenntartásáról szóló helyi rendeletünkben az avar és kerti hulladék égetése. Önkormányzatunk tervezi a rendelet módosítását, mellyel célunk az avar és kerti égetés megtiltása Nyíregyháza belterületén. A módosítással a felsőbb jogszabály az Országos Tűzvédelmi Szabályzat rendelkezései lesznek az irányadóak, ami kimondja általánosan, hogy a lábon álló növényzet, tarló, növénytermesztéssel összefüggésben és a belterületi, valamint a külterületen lévő zártkerti ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos.

A levegőminőség javítása, a légszennyezettség csökkentése érdekében város Európai Területi Társulása pályázatot nyújtott be „Cross-border interventions to reduce air pollution and improve air quality” címmel. A pályázat legfontosabb elemei között szerepel 1 db, kifejezetten szálló porra kalibrált mérőállomás felállítása, melynek köszönhetően már két helyszínen lehetne a városban sokkal pontosabb adatokat gyűjteni az aktuális levegőminőségről. A projekt tartalmaz még mobil mérőeszköz fejlesztést is, amelyek felszerelhetők épületekre (pl. iskolaépületekre), járművekre is (pl. autóbuszokra). A mérőeszközök által szolgáltatott adatokból pontosabb képet kaphatunk a város levegőjének állapotáról.

A projekt tartalmazza még:

- Előadássorozat szervezését középiskolásoknak (orvos, környezetvédelmi szakember bevonásával),
- Középiskolák bevonásával levegőminőség mérő eszközök „do it yourself” előállítását,
- Honlap készítését: adatok, információk közzététele, tudnivalók a lakosság részére (fűtési módok, hogyan ne fűtsünk, stb), tájékoztatás, tudatosítás,
- Fásítási programot: tervezés (milyen növények, mely területeken), kivitelezés (pl. lakossági program keretében, faültető nap).

A fenti törekvésekből is kirajzolódik, hogy városunk eltökélt a környezet védelemének érdekében.

Nyíregyháza csapadékhálózatfejlesztésének tervezése és kiépítése a Nyíregyháza csapadékfejlesztési koncepciójában megfogalmazott szempontok történik és erre törekszünk a jövőben is. A meglévő csapadékhálózat fejlesztése, valamint a hiányzó szakaszok kiépítése mellett, a szempont a szélsőséges éghajlatváltozás következményeként fellépő hirtelen lezúduló, nagy intenzitású esőzések okozta elöntések elleni védekezésésként, a további záportározók kialakítása, az összegyűjtött esővíz hálózatba vezetése előtti késleltetéssel, lehetőség szerint szikkasztással, a jellemzően alacsony fekvésű, nagy vízhozamú területeken, valamint a főágak, és főgyűjtő csatornák közelében.

NYÍREGYHÁZA MIV TERÜLETFEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK 2020-2024 KÖZÖTT

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020-ban 77 db projektet kezel több mint 50 milliárd Ft összegben, és a következő években további fejlesztési projektek valósulnak meg.

A projektek az alábbi főbb fejlesztési területeket érintik:

- gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés,
- a foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése,
- fenntartható települési közlekedésfejlesztés,
- önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelését célzó fejlesztések,
- egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés,
- turizmusfejlesztés,
- nemzetközi együttműködések.

A következő táblázat bemutatja Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a 2021-2027. közötti területfejlesztési igényeit a forrásigények megjelölésével:

Területfejlesztési szükséglet	Területfejlesztési beavatkozási területek	Indikatív forrásigény 2021-2027, Mrd Ft
<p>1. Közlekedésbiztonságot javító beruházások, kerékpárosbarát fejlesztések, meglévő utak, járdák fejlesztése, akadálymentesítés, csomópontok kialakítása, összekötő utak fejlesztése, belterület védelmét szolgáló vízelvezető hálózat, vízelvezető rendszer kiépítése, rekonstrukciója, parkolók kialakítása, a megvalósított útfejlesztések során érintett járda, parkoló burkolatának helyreállítása, gyűjtőutak menti fásítás, élőhelyek és biodiverzitás növelése, növényhez helyreállítása, zöldterületek kialakítása, barnamezős területek felszámolása és hasznosítása, digitális infrastruktúra kiépítése, okos közlekedés fenntartható és szolgáltatásközpontú fejlesztése, közbiztonságok növelő intézkedések, közösségi autókölcsönzés, kerékpárkölcsönzés. A város vonzáskörzetében található szomszédos településekről ingázók számára a közlekedés kedvező feltételeit megteremteni szükséges a tömegközlekedés fejlesztésével, illetve az útvonalak racionalizálásával. (szomszédos településekkel kerékpáros kapcsolat megteremtése, új települési összekötő utak, járatszámnövelés), önkormányzat tulajdonában lévő nem lakáscélú ingatlanok felújítása</p>	<p>1. Településfejlesztés</p>	<p>106,5</p>

<p>2. Meglévő vállalkozások versenyképességének erősítése, befektetés ösztönzés, piacra jutás elősegítése, térségi szintű integrált foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, új munkahelyek létesítése, a foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése révén, foglalkoztathatóság javítása, a munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése, a megnövekedett új munkaerőlétszám lakhatási feltételeinek megteremtéséhez „munkásszállók” telepítésére alkalmas területek kijelölése szükséges, ezzel is elősegíteni azt, hogy a szakképzett munkavállaló a városban maradjon. Turizmus fejlesztések, felújítások, új attrakciók megvalósítása, szálláshelyek bővítése. Közétkeztetési intézmények fejlesztése. Alap- és középfokú oktatási intézmények és kollégiumok fejlesztése.</p>	<p>2. Helyi és térségi gazdaságfejlesztés</p>	<p>106,0</p>
<p>3. Kiemelt jelentőséggel bír az Önkormányzat számára szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése, egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése, védőnői szolgálatok elhelyezését nyújtó tanácsadók létrehozása, szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, bentlakásos elhelyezést, ápolást-gondozást nyújtó szociális intézmények létrehozása és fejlesztése (idősek, hajléktalanok részére), szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja, valamint kulturális, vonzerőfejlesztés, kulturális és természeti örökség fejlesztése, kulturális és közösségi terek fejlesztése.</p>	<p>3. Helyi és térségi társadalmi szolgáltatások</p>	<p>65,0</p>

4. A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiafelhasználás támogatása. Az önkormányzat által vezérelt környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, akciók támogatása a helyi alkalmazkodás érdekében, közvilágítási rendszer korszerűsítése, környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések (szennyvíz-elvezetés, hulladékgyűjtés)	4. Energia, klíma, környezet	35,0
5. A közlekedés fejlesztése érdekében fontos a fenntartható vidéki városi-elővárosi közösségi közlekedés előmozdítása, az elővárosi vasútvonalak fejlesztése, a közlekedési láncok összekapcsolása. Ehhez kapcsolódik az intermodális átszállókapcsolat kialakítása Nyíregyházán. A város fontos feladat a gyűrűs – sugaras úthálózat kialakítása, amely tehermentesíti a belvárost, illetve biztosítja a forgalom gyorsabb lefolyását. Közút fejlesztések és javítások, közúti csomópontok építése. Szükséges továbbá a térségi közösségi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások bővítése (új jelzőlámpák telepítése, jelzőlámpák összehangolása, távvezérlésű hangos csomópontok kialakítása).	5. Helyi elérhetőség, közlekedés	71,0
6. Határmenti térséget érintő közlekedés fejlesztés, turizmus erősítése, valamint közösségi közlekedési infrastruktúra.	6. Nyíregyháza Megyei Jogú Város, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye érintett határmenti térsége	20,0
Területfejlesztési Terv 2021-2027 indikatív forrásigénye (Mrd Ft):		403,5

Nyíregyháza Megyei Jogú Város vezetése kiemelt hangsúlyt fektet a gazdaságfejlesztési célok megvalósítására, elkötelezett olyan fejlesztési célok mellett, amelyek növelik a város versenyképességét, munkahelyeket teremtenek, lakosságmegetartó erejük van.

Az elmúlt hat év fejlesztéseinek folytatásaként, csak az elmúlt évben több jelentős beruházást, fejlesztést hajtottak végre vagy jelentettek be:

- Az Eissmann Automotive Hungária Kft. 2019-ben 2 milliárd forint értékű fejlesztésbe kezdett, amelynek keretében 7700 négyzetméterrel bővítette gyártási területét, új

gépeket szerzett be és mintegy 16 ezer négyzetméteres új gyártóegységet hozott létre.

- Az Electrolux Lehel Kft. 2019-ben jelentett be, egy 100 millió euró értékű beruházást a nyíregyházi gyáregységében, amellyel növeli a felső kategóriás termékportfóliójának versenyképességét és biztosítja a fenntartható profitábilis növekedést.
- A Hübner-H Kft. 3,4 milliárd forintos beruházás keretében, egy 8600 négyzetméteres gyártócsarnokkal és technológiai fejlesztéssel bővíti termelési kapacitását, amellyel 125 új munkahelyet is teremt.
- A GOF Hungary Kft. 2019-ben egy több, mint 2 milliárd forintos, zöld mezős beruházás keretében adta át a gluténmentes zabfeldolgozó üzemét a déli ipari parkban, amely tíz munkahelyet teremtett és további 50 megőrzéséhez járult hozzá.

A gazdaságfejlesztés szempontjából kiemelendő, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2019. november 21-én elfogadta a város Befektetésösztönzési Stratégiáját, amelyben a helyzetfeltárás eredményeként meghatározásra kerültek a rövid- és hosszútávú prioritások, feladatok:

Jövőkép	
Rövid távú jövőkép	Hosszú távú jövőkép
Stratégiai célok	
<p><u>Rövid távú stratégiai cél:</u> A városban megvalósuló vállalkozói beruházások mértékének növekedése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A városban működő vállalkozások helyben megvalósuló beruházásainak növekedése • A városban külső befektető letelepedésével megvalósuló zöldmezős beruházások mértékének növekedése 	<p><u>Hosszú távú stratégiai cél:</u> Nyíregyháza város gazdaságának stabil, fenntartható növekedése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Átlagbér növekedése • A város iparüzési adóbevételének növekedése • Foglalkoztatási ráta növekedése
Prioritások	
<p><u>Rövid távú prioritások:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • R1: Gazdaságfejlesztés és befektetésösztönzés mint kiemelt politikai prioritás • R2: Kijánlható ipari terület(ek) fejlesztése • R3: Helyi gazdaságfejlesztési és befektetésösztönzési szervezet megerősítése • R4: A befektetésösztönzési tevékenység szakmai megalapozása (arculat, kommunikáció, stratégia, akcióterv) 	<p><u>Hosszú távú prioritások:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • H1: Munkaerő képzettségi szintjének növelése, a munkaerő kereslet és kínálat hatékony összehangolása • H2: Fiatal szakemberek megtartása és vonzása • H3: Helyi vállalkozások fejlesztése, modernizálása, vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, a digitalizáció segítése • H4: Beszállítói hálózatok kialakításának ösztönzése • H5: Lakhatás feltételeinek javítása

<ul style="list-style-type: none"> • R5: Helyi befektetésösztönzési támogatási rendszer kialakítása – befektetésösztönzési rendelet elfogadása 	<ul style="list-style-type: none"> • H6: Közlekedési feltételek további javítása – Infrastruktúra fejlesztés • H7: Egyéb infrastruktúra fejlesztés (közmű), folyamatos modernizáció • H8: Debrecen és Nyíregyháza közötti ipari területek kialakítása, fejlesztése
---	---

A stratégiában foglalt célok elérésének érdekében Nyíregyháza dedikált szervezetet hozott létre a gazdaságfejlesztési feladatok ellátására, amelynek kiemelt feladata az új befektetők városba településének támogatása és kiszolgálása, valamint a már jelen lévő vállalkozások beruházásainak operatív támogatása, ezáltal elősegítve az újra befektetéseket.

A helyi támogatási rendszer kialakítására Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2019. december 19-én elfogadta „a vállalkozások beruházásösztönzési és munkahelyteremtési támogatásáról szóló önkormányzati rendelet” megalkotására vonatkozó előterjesztést, amely 2020 és 2024 között éves szinten mintegy 300 millió Ft-os önkormányzati forrást is biztosít a jövőbeni támogatások fedezetéül. A rendelet célja a helyi gazdaság fejlesztése, a városban lakók életminőségének javítása, a település ipari kultúrájának fejlődése, valamint, hogy a foglalkoztatás elősegítése érdekében ösztönözze a Nyíregyházára irányuló beruházások megvalósítását. Az elfogadott rendelet 2019. december 21-én lépett hatályba.

A Befektetésösztönzési stratégia elkészítésével és elfogadásával, a dedikált szervezet létrehozásával, valamint a vállalkozások támogatásáról szóló rendelet megalkotásával Nyíregyháza Város elkötelezte magát a gazdaságfejlesztés, mint kiemelt politikai prioritás mellett.

Míg a rövidtávú prioritások esetében a befektetésösztönzési tevékenységért felelős **Nyíregyházi Ipari Park Kft.** számos feladat esetében konkrét végrehajtó, addig a közép- illetve hosszútávú prioritások kapcsán szerepe inkább helyi szinten katalizátor, kezdeményező és koordináló, nemzeti szinten (a várost érintő, de nem városi döntési kompetenciába tartozó fejlesztésekhez kapcsolódóan) pedig jellemzően lobbijellegű, érdekérvényesítési feladatai vannak.

H1: Munkaerő képzettségi szintjének növelése, a munkaerő kereslet és kínálat hatékony összehangolása

Fontos, hogy a városban minél inkább jelen legyen az a munkaerő kínálat, amely összhangban van a munkaerőpiaci kereslettel. Ehhez folyamatos kommunikáció szükséges a munkaadókkal és a képző intézményekkel, melyhez jó felületet jelent a Paktum keretében működő Foglalkoztatási Fórum. Lényeges továbbá a munkaerő képzettségi szintjének fokozatos emelése, illetve olyan rugalmas készségekkel való felvértezése, amelyek megalapozzák a változó munkaerőpiaci igényekhez történő gyors alkalmazkodását.

H2: Fiatal szakemberek megtartása és vonzása

Ahogy arra a helyzetértékelés keretében rámutattunk, a város középiskoláiban nagyon sok tehetséges diák végez, akik aztán más hazai és európai városok felsőoktatási intézményeiben tanulnak tovább. Ez pozitív és jelzi a város középfokú oktatási intézményeinek minőségét, az azonban már probléma, hogy a máshol tudást szerzők közül

kevesen térnek vissza, tudásuk máshol hasznosul. A város érdeke az lenne, hogy minél többen térjenek vissza a városba – ehhez komplex programot kell megvalósítani, mely erősíti a fiatalok kötődését, fenntartja velük a kapcsolatot a tanulmányaik során és számukra vonzó életfeltételeket kínál – és ezt kommunikálja is feléjük.

H3: Helyi vállalkozások fejlesztése, modernizálása, vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, a digitalizáció segítése

A helyi vállalkozások – KKV-k és mikrovállalkozások – versenyképességének megerősítése fontos ahhoz, hogy a helyi gazdaság stabil legyen, és hogy ezen cégek közül minél többen be tudjanak kapcsolódni az ide települő multinacionális vállalatok ellátási láncába. Tudatos vállalkozásfejlesztési tevékenységre van szükség, mely – összefogva az ezen a területen tevékenykedő helyi szervezeteket és szolgáltatásaikat koordinálva – segít a KKV és mikrovállalati szektor megerősödésében, új vállalkozások létrejöttében, különös tekintettel a digitális gazdaság támasztotta kihívásokra. Nem elegendő azonban a vállalkozások segítségének egy-egy elemére fókuszálni – egy jól működő vállalkozó ökoszisztémát kell kialakítani, melynek a legfontosabb elemei a következők:

- Politika és szakpolitika (ld. R1 prioritás)
- Finanszírozási feltételek
- Vállalkozói kultúra
- Fizikai helyek és támogató szolgáltatások
- Humán tőke (ld. H1 és H2 prioritások)
- Piacok

H4: Beszállítói hálózatok kialakításának ösztönzése

A KKV-k felkészítése fontos feltétele annak, hogy be tudjanak kapcsolódni az ide települő vállalatok szállítói hálózatába, de a helyi vállalkozásokat segíteni kell a kapcsolatok kiépítésében és a szállítói hálózattá válásban is. Ehhez kapcsolatépítő intézkedésekre – pl. célzott rendezvények – van szükség, valamint mentorálásra és tanácsadásra.

H5: Lakhatás feltételeinek javítása

Noha a városban folyamatosan jelentősen javulnak a lakhatási feltételek és az fontos versenyelőny, hogy a lakhatás a nagyvárosokkal összehasonlítva még mindig lényegesen olcsóbb, azonban itt is van még teendő. Az új lakások jelenlegi (korábbi évekhez képest lényegesen magasabb) építési üteme mellett sem biztosított még a meglévő lakásállomány újratermelődése sem. Fontos, hogy Nyíregyháza rendelkezzen vonzó ajánlatokkal a lakás kínálat minden spektrumán, és hogy bővüljön a városba betelepülni szándékozók számára a megfizethető bérlakás kínálat.

H6: Közlekedési feltételek további javítása – Infrastruktúra fejlesztés

Noha korábban rámutattunk arra, hogy a Nyíregyháza külső megközelíthetősége sokat javult az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően, vannak olyan területek, ahol további beavatkozások szükségesek. Ilyen a Debrecen-Nyíregyháza között kibontakozó területi munkamegosztás hatékonyabb kiszolgálása érdekében a 4-es számú főút két város közötti szakaszának korszerűsítése és négysávosítása, valamint a 100-as vasúti fővonal szintén két város közötti szakaszának nagyobb sebességre alkalmassá tétele, a két város között „elővárosi jellegű” vasúti közlekedés megteremtése.

H7: Egyéb infrastruktúra fejlesztés (közmű), folyamatos modernizáció

Az új vállalatok letelepítése növekvő közmű kapacitásigényt von maga után, csakúgy, mint a befektetések nyomán megvalósuló lakosság bővülés. Ezt proaktív módon kell kiszolgálni közműfejlesztésekkel. Folytatni szükséges a város belső közlekedési rendszerének korszerűsítését, kiemelten koncentrálva a fenntartható közlekedési módok – gyalogos közlekedés, kerékpáros közlekedés, közösségi közlekedés – feltételeinek további javítására.

H8: Debrecen és Nyíregyháza közötti ipari területek kialakítása, fejlesztése

A két város erősödő együttműködése, a formálódó területi munkamegosztás lehetőséget ad hosszú távon egy Debrecen-Nyíregyháza gazdasági tengely megteremtésére. Ennek érdekében – az ezt megalapozó közlekedési feltételek mellett – fontos a két város között elhelyezkedő, ipari fejlesztésre alkalmas területek feltárása, fejlesztésének megkezdése, együttműködések kialakítása az érintett önkormányzatokkal és központi kormányzati támogatással, valamint a befektetésösztönzési tevékenység és kommunikáció összehangolása.

A fenti prioritások egyértelműen kijelölik a sikeres gazdaságfejlesztés, a stratégiai célok elérése érdekében szükséges rövid-, illetve közép- és hosszútávú feladatok, fejlesztések kereteit.

INTÉZMÉNYI FELÚJÍTÁS

Az intézményhálózat épületei átlagosan 35- 40 éves, hagyományos, panelos, előregyártott, illetve vegyes szerkezetűek. Az alap- és középfokú iskolák tulajdonjoga 2012 évtől Nyíregyháza MJV Önkormányzatánál maradt, viszont vagyongazdálkodásba kerültek, felújítást a szerződés értelmében -a vagyongazdálkodásban lévő épületeken- eszközölni nem tudunk. Az általános és középiskolákban az étkezők, a konyhák, illetve a kazánházak, illetve némely intézményben lévő orvosi szoba tulajdonjoga valamint üzemeltetése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál maradt.

Önkormányzatunk intézményhálózata a bölcsődei, óvodai, egészségügyi alapellátási és szociális gondozási feladatokat ellátó épületekből áll. Ezen épületek nagyrésze KEOP energetikai pályázat (homlokzati nyílászáró csere, homlokzati hőszigetelés, lapostető hő- és vízszigetelés) útján felújításra kerültek. Továbbá több intézmény belső felújítása is megvalósulhatott pályázati keretek között.

A fűtési rendszerek jellemzően építéskoriak, általában közepes állapotúak. A korszerű energetikai pályázat során felújított intézményeknél a fűtési rendszer felújítása részben valósult meg a vezetékhálózat kivételével a radiátorszelepek és a hőleadók cseréje történt. A jövőben a régi, elavult fűtési rendszerek felújítása szükséges a gazdaságos üzemeltetés érdekében.

Az utóbbi években indított óvodai és bölcsődei KEOP-os és TOP-os energetikai felújítás során megvalósultak a lapos tetős épületek együttes hő- és vízszigetelése, megtörtént mely nagyban hozzájárul az intézményhálózat energiafelhasználásának csökkentéséhez.

A megnövekedett igények miatt az elektromos hálózatot, kapcsolószerkezeteket és a lekötött teljesítményt felül kell vizsgálni. Az üzemelést gátló és balesetveszélyes feladatokat kiemelten kell kezelni.

Fentiekre tekintettel az intézmények komplex energetikai korszerűsítése, a megújuló energiaforrások felhasználása intézményi szinten napelemek telepítésével oldható meg, mely a rendszerbe történő visszapótlással a szünetekben is üzemeltethető, illetve nyereséges. A 2019-es évben TOP forrásból megvalósuló energetikai korszerűsítéssel érintett épületeken napelemes rendszer kiépítése is megtörtént, mely nagyban hozzájárul az intézmény energiaigényének csökkentéséhez.

Célszerű lenne az Arany János Gimnázium és Általános Iskola uszoda vizének napelemek segítségével elektromos fűtéssel történő előmelegítése, mely jelentős üzemeltetési költségcsökkenést eredményezhet.

A pályázati lehetőségeket folyamatosan figyelemmel kell kísérni, tekintettel az épületek állapotára. A pályázati programok szigorú program útmutató alapján történő megvalósítása kiemelten fontos feladat.

A felújítási tervben előzetes költségbecslés alapján ütemezhető a felújítási feladatok végrehajtása évekre lebontva.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

Az Önkormányzat vagyona a rendeltetés szerinti törzsvagyonból és az egyéb vagyonból áll. A törzsvagyon közvetlenül a kötelező önkormányzati feladat- és hatásköreellátását, vagy a közhatalom gyakorlását szolgálja. A törzsvagyon körébe tartoznak a forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes vagyontárgyak, az ezen felüli vagyontárgyak forgalomképesek.

Az önkormányzat ingatlan-vagyon szerkezetét az ingatlanvagyon kataszter 2019. december 31-ei állapota szerint az alábbi táblázat szemlélteti:

Vagyonelem	Ingatlan száma (db)	Könyv szerinti bruttó érték (eFt)
Forgalomképtelen törzsvagyon	4.805	113.210.345
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon	242	50.353.608
Egyéb (forgalomképes) vagyon	1.841	23.971.262
Összesen:	6.888	187.535.215

A 2020. évi költségvetés elfogadásakor meghatározásra került, hogy az ingatlanértékesítések során a vagyonnal való eredményes gazdálkodás alapelvét kívánjuk folytatni, figyelemmel a tervezett fejlesztésekre, lakossági igényekre, áron aluli értékesítést nem tervezünk.

A célszerű és racionális gazdálkodás érdekében át kell tekinteni az Önkormányzat meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot kell kidolgozni az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására (különösen a

bérbeadás), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére. Törekedni kell arra, hogy hasznosítatlan vagyontárgyak ne legyenek.

Az önkormányzati ingatlanok elértéktelenedésének megakadályozása érdekében az ingatlanhasznosításból származó bevétel jelentős hányadát az ingatlanok jó karbantartására, korszerűsítésére célszerű fordítani. Az önkormányzati forrás mellé pályázatok révén többletforrást kell bevonni, hogy ezzel az önkormányzati ingatlanok értékmegőrzését, értéknövelését megvalósíthassuk.

A nem lakás céljára szolgáló ingatlanok hasznosításából származó bevétel fontos saját bevételi forrása az önkormányzatnak. Jelenleg 90%-os a kihasználtság a nem lakáscélú ingatlanok esetében. Az ingatlanok értékmegőrző, értéknövelő felújításához megfelelő feltételek meghatározásával ki kell használni a rendeletünk adta lehetőséget, támogatni kell a bérlő által történő felújítást, alkalmazni a bérbeszámítás intézményét. A használaton kívüli ingatlanok esetében felül kell vizsgálni a felmerülő költségeket, az ingatlanok állapotát, értékét, meg kell vizsgálni az értékesítés lehetőségét.

PORTFÓLIÓ GAZDÁLKODÁS

A városi közszolgáltatási feladatok egy részét Nyíregyháza az önkormányzati tulajdonú társaságain keresztül biztosítja, mely társaságokat az alábbiakban mutatunk be.

VÁROSÜZEMELTETÉS

A 2024-ig szóló gazdasági program keretein belül tovább kell folytatni a 2013-ban nagy ütemben megkezdett útépitéseket, különösen a külterületi városrészek (pl. Kistelekeszölő, Nyírszölős) vonatkozásában. Az útépitések mellett fontos feladat a már meglévő utak fenntartása, felújítása. Az évtizedekkel ezelőtt megépített utak nem a jelenlegi gépjárműforgalomra és terhelésre lettek tervezve. A megnövekedett forgalom hatására az utak kopórétegének folyamatos felújítása halaszthatatlanná vált. Kátyúzással ez gazdaságosan nem oldható meg, az utak jelentős részén teljes hosszban és szélességben kopóréteg cserét kell végrehajtani. Az elkövetkezendő időszakban a kerékpáros közlekedés biztonságossá tétele szempontjából burkolat felújítást kell elvégezni már meglévő kerékpárutakon. Jóságáros, Érkert, Örökösöld és a Stadion u. térségében meglévő parkolók burkolatának felújítása nélkülözhetetlen. Tovább kell folytatni gyalogátkelőhelyek építését azon csomópontokban, ahol a forgalomszámlálási adatok ezt alátámasztják.

A tömegközlekedés komfortjának emelése céljából a város területére fedett várók kihelyezése szükséges, illetve cserélni kell az amortizálódott várókat. Valamennyi településrész járdáira jellemző, hogy azok burkolata balesetveszélyes, ezen állapot megszüntetése céljából folytatni kell a járda felújítási programot.

Nyíregyháza város csapadékvíz elvezetése az ivóvíz-és szennyvíz csatornázottsághoz képest, illetve a szükségeshez képest alacsonyabb szinten áll. A város csapadékvíz és belvíz elvezetési koncepciója alapján folytatni kell a szintén 2013. évben megkezdett munkálatokat. Új befogadó csatornákat kell létesíteni több településrészen, de amennyiben a bel-és csapadékvíz elvezető csatornák építése nem valósul meg, akkor a káros vizek eltávolítása továbbra is csak szivattyúzással, szippantással és tartálykocsival

történő elszállítással oldható meg, ami igen költséges. Az Önkormányzatnak záportározók létesítéséhez magáningatlanokat kell megvásárolnia, hogy egyes településrészek bel-és csapadékvíz elleni védelme megoldottá váljon. Csapadékvíz átemelőket kell létesíteni több helyen. Ezen átemelőkhöz egyértelműen ki kell építeni a tervező által meghatározott zárt csapadék csatornahálózatot is.

Forgalomszabályozási szempontokat maximálisan szem előtt tartva javasoljuk és vizsgáljuk új területek bevonásának lehetőségét a fizetős parkoló zónákhoz.

A Társaság által végzett tevékenység a közterület és zöldfelület fenntartás, köztisztasági feladatok színvonalas ellátása. A szolgáltatási színvonal további növelése érdekében szükséges a 2020-2024. gazdasági program keretében

- Az előregedett városi faállomány szakszerű, élet-és vagyonvédelmi szempontokat is figyelembe vevő ápolása.
- Az elmúlt években zöldfelületeink mind minőségben, mind mennyiségben megváltoztak, ezért szükséges a meglévő, és az utóbbi időben létrehozott zöldfelületi fejlesztések szakszerű fenntartása.
- Játsszótereink és játszótéri, valamint közterületi berendezéseink karbantartása, biztonságos "üzemeltetése", korszerűsítések folytatása a megváltozott igényeknek megfelelően.
- Fontos folytatni a Bujtosi Városliget élővilágának megőrzését és a terület további rehabilitálását.
- A parkfenntartás színvonalának emelése érdekében szükséges a város zöldfelületeinek öntözése, automatizált rendszerrel történő bővítése.
- A város közterületei tisztaságának megóvása érdekében növelni szükséges a közterületi hulladékgyűjtő szelencék számát.
- Szent Miklós téri szökőkút újra alapozása, javítása, Hősök tere szökőkút elemek javítása.
- Fontosnak tartjuk a lakosság környezettudatos magatartásának formálását, és ehhez továbbra is különböző programokat szervezünk (városszépítő akció, ÖKO sulis program, Új Életfa akció, Szomszéd fűje mindig zöldebb).

A Társaság által koordinált önkormányzati bérlakás rendszerben folytatjuk az önkormányzati bérlakást igénylők lakáshoz juttatását.

Az önkormányzati tulajdonban lévő bérlakások bérbeadásának feltételeit, illetve kereteit a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, továbbá Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének az önkormányzati lakások bérletéről és lakbérének megállapításáról szóló 4/2015.(11.20.) KGY rendelete szabályozza. Az önkormányzati bérlakások száma 2019. december 31. napján 1822 db, megoszlásuk az alábbiak szerint alakul:

Önkormányzati bérlakás állomány megoszlása lakbér alapján:

	Mennyiség (db)
Szociális alapon meghatározott lakbér	1508
Költségalapon meghatározott lakbér	163
Nem szociális (piaci) alapon meghatározott lakbér	151

Önkormányzati bérlakás megoszlása komfortfokozat szerint:

Komfortfokozat	Mennyiség (db)
összkomfortos	1257
komfortos	235
félkomfortos	177
komfort nélküli	153
összesen	1822

A 100 %-ban önkormányzati tulajdonú lakóépületek és lakótelepek:

Lakóépületek	Mennyiség (db)
Ungvár sétány 1.	190
Bessenyei tér 3-4.	81
Tokaji út 3. (Szobabérlők háza)	32
Árpád út 52.	15
Lobogó út 1-11.	114
Tompa M. út 16.	20
Pacsirta út 29-35.	29
Huszár lakótelep	294
Keleti lakótelep	121
Csaló köz 11-15.	71
Összesen	967

2019. december 31. napján összesen 1.952 lakásigénylőt tartottunk nyilván, melyből 1.420 első bérlakását igényli, 532 pedig minőségi cserelakást kér. Lakásigénylést - a jelenleg hatályos önkormányzati rendelet szerint - csak az ingatlantulajdonnal nem rendelkező kérelmezők nyújthatnak be, ezért nem tudjuk pontosan meghatározni azoknak a számát, akik bedőlt hitelek miatt fognak segítséget kérni az önkormányzattól, de feltétlenül számolni kell ezekkel az igénylőkkel.

A bérlakás állományt folyamatosan karban kell tartani, mert a lakások átlagéletkora meghaladja a 40 évet. A megszűnt bérleményeket pótolni szükséges.

Folytatni szükséges a Keleti lakótelep felszámolását.

A kizárólagosan önkormányzati tulajdonban lévő többlakásos lakóépületek külső felújítását folytatni kellene állagmegóvási, üzemeltetési költség csökkentési szempontok miatt.

A korábbi évek közvilágítási hálózatbővítései alkalmával a tér- és díszvilágítások létesítése során alkalmaztunk LED-es világító berendezéseket. Az idei évtől kezdődően pedig a hálózatbővítés során teljesen elhagyjuk a korábban használt nátrium lámpákat, azok helyett jobb fényhasznosítású, korszerű LED lámpákat tervezünk felszerelni.

VÍZGAZDÁLKODÁS, VÍZIKÖZMŰ RENDSZEREK

Az elmúlt időszakban megvalósult Nyíregyháza város legnagyobb infrastrukturális projektje: a teljeskörű szennyvízelvezetés kiépítése, a tisztítókapacitás bővítése korszerű iszapkezeléssel, biogáz termeléssel, áramtermeléssel, és az ártalommentes szennyvíziszap komposztálás. A beruházás 2015. évben teljes egészében befejeződött, a létesítmények a tervezett paramétereknek megfelelően működnek, az új szennyvízbekötések száma pedig meghaladja a 4,5 ezer db-ot.

A beruházás folytán javul a lakosság életminősége és a környezet állapota egyaránt. A program megvalósításában a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. szakmai támogatással és a finanszírozásban való részvétellel működik közre.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény értelmében a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében, a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel, víziközmű-szolgáltatási ágazatonként tizenöt éves időtávra gördülő fejlesztési tervet (a továbbiakban: GFT) kell készíteni. A gördülő fejlesztési terv felújítási és pótlási tervből, valamint beruházási tervből áll. Ezen terv benyújtása minden év szeptember 15-ig a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) részére esedékes. A törvény tartalmazza továbbá, hogy a felújítási-pótlási terv, illetve a beruházási terv benyújtására kötelezettnek véleményeztetni kell a tervet a másik szerződő féllel, azaz a beruházási tervet a szolgáltató véleményezi, a pótlási-felújítási tervet pedig az ellátásért felelős.

A GFT összeállításának alapja a műszaki szükségességből fakadó fejlesztési igények (hibastatisztikák, tapasztalati úton szerzett ismeretek alapján), valamint az üzemeltetőnél korábban elkezdett, program szemléletű, több évre tagolt fejlesztések folytatása.

A GFT első és második üteme egybeesik a gazdasági program időszakával. A tervezés során az első évre – jelen esetben 2020. évre – csak a rendelkezésre álló források erejéig lehet tervezni, ám középtávra minden, a műszaki szükségszerűség szempontjából indokolt beruházást szerepeltetni kell. Az üzemeltetőnél rendelkezésre álló forrás (ivóvíz esetében az elszámolt értékcsökkenésnek megfelelő összeg, szennyvíz elvezetésnél-tisztításnál közmű bérleti díj) kiegészíthető pályázati úton elnyert összeggel is, erre első ízben 2019. évben került sor, és várhatóan a gazdasági program időszakában is lesz lehetőség hasonlóra.

A Fejlesztési terv Felújítási - Pótlási tervfejezetében betervezett feladatok a meglévő műszaki színvonal és üzembiztonság fenntartását szolgálják. Alapjául az üzemeltetett eszközök listája szolgál, melyekhez a szükséges beavatkozások és azok időpontja az eszköz élettartam ciklusa és az üzemeltető eszközre vonatkozó, a működtetése során szerzett tapasztalatok alapján lett meghatározva.

A működtetett víziközmű rendszerek vonatkozásában a feladatok a rendszerek jellegéből, illetve az azokat felépítő víziközmű elemek eltérő voltából adódóan a középtávú pótlási tervekben más-más feladatokat generálnak. Víziközmű rendszercsoportokra vonatkozóan a feladattervben a város tekintetében az alábbi szempontok kaptak prioritást:

Vízhálózatok esetében:

- Meghibásodási számok és az értékesítési különbözet (hálózati veszteség) csökkentése érdekében bekötővezeték és gerincvezetéki rekonstrukciók,
- A hálózaton a másodlagos vízminőség romlás megakadályozása érdekében, a mechanikai tisztítást biztosító mosató helyek (berakó és kivető pontok) kialakítása, vízkormányzást lehetővé tevő csomóponti átalakítások,
- A településen az OTSZ (Országos Tűzvédelmi Szabályzat) által előírt oltóvízforrások üzemképességének fenntartása érdekében a nem javítható, működésképtelen, vagy csak kis vízhozam kivételét biztosító tűzcsapok programszerű cseréje.

Jellemző, hogy a város ivóvízhálózata az elmúlt 55 évben épült ki, azaz a legrégebben lefektetett vezeték kora, anyaga kritikus. Bár a folyamatos karbantartás, rekonstrukció eredményeképpen az ivóvíz hálózat megbízhatóan üzemeltető, említésre méltó havária eset, vízhiány az elmúlt időszakban nem volt, középtávon szükséges egyes hálózati szakaszok cseréjének, felújításának felgyorsítása, ideértve a bekötővezeték cserét is. Említésre méltó még a 800 m³ tárolókapacitású víztorony esedékes felújítása, mely szintén a gazdasági program időszakában időszerű, forrásigénye jelentős. A várost ellátó víztermelő művek kapacitása elégséges, a vízbázisa védett, az ellátást biztosító átemelő gépházak, tározók, távvezetékek rekonstrukciója állami forrásból biztosítható. A városi hálózat kiépítettsége közelít a 100%-hoz, kisléptékű bővítésére az új lakásépítésekhez, külterületen folyamatosan van igény.

Szennyvíztisztító művek esetében:

- A folyamatos működési feltételek biztosítása az elhasználódott gépi berendezések felújítása, szükség szerint energia felhasználási hatékonyságot is javító pótlása,
- Épületek állagmegóvása, felújítása az energiatakarékosság szem előtt tartásával,
- A kibocsátott szennyvízben lévő szennyezőanyagok paramétereinek rendeletben, illetve a telepre meghatározott határérték alatt tartása, a tisztítókapacitások fenntartása,
- A telepek gépészeti, elektromos rendszereinek olyan szinten történő felújítása, mely megfelelő üzembiztonságot biztosítva megteremti az automatizálás alapfeltételeit.

Szennyvízhálózatok esetében:

- Átemelők folyamatos működési feltételeinek biztosítása: elektromos és gépészeti felújítások, szükség szerint az átemelők folyamatirányítási rendszerbe kapcsolásának feltételeit is megteremtő módon végrehajtott cserék,
- Átemelők építészeti felújítása: az agresszív közegnek kitett építményrészek védelmének biztosítása (béleléssel vagy speciális vakolat felhordásával),
- Hálózatüzemeltetés szempontjából problémás (folyamatos visszatérő dugulások), jellemzően kontrás bekötővezetékek és gerincvezeték szakaszok rekonstrukciója.

A város szennyvízhálózatának kiépítése mintegy 50 évvel ezelőtt kezdődött, a hálózat legalább egytizede kritikus anyagú (beton, azbesztcement). A szennyvíz agresszivitása miatt ezek állapota felújítást igényel, melyet a 2020-2024. időszakban indokolt lenne gyorsítani. Mind az elvezetést, mind a tisztítást végző rendszeren folytatunk energiatakarékossági beruházásokat, melyekhez pályázati úton sikerült forrást szerezni, ezt a lehetőséget a jövőben is ki kell használni. (intelligens szivattyúk, légfúvók beépítése, gázmotor csere). A városnál adotttság, hogy az I. sz szennyvíztisztító a város szélén, közel a lakott területhez

van, s bár a komposztáló a teleptől messzebbre került, kb. két éve folyamatos lakossági panasz, erre reagáló hatósági intézkedés van a szaghatás miatt. A komposztáló kapacitása kimerült, és a bővítés, illetve nagyobb kapacitású komposztáló telep építése szükséges a II. sz, a lakott területtől távoli szennyvíztelepen.

Nyíregyháza Megyei Jogú Városban a víziközművek kiépítettsége magas szintű, csaknem teljeskörű. Kisebb bővítések folyamatosan, az igények jelentkezése nyomán válhatnak szükségessé. A gazdasági program időszakában a rendszerek több évtizede épült elemeinek a rekonstrukciója, cseréje indokolt, sőt, az eddigi ütemhez képest e munkákat gyorsítani kell. Kiemelt feladat a vízellátás kapcsán a víztorony felújítása, szennyvíztisztítás terén a komposztáló kapacitás bővítése, a lakosságot zavaró szaghatás megszüntetése.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Szabolcs- Szatmár- Bereg megye közigazgatási területén, így Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatokat az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. (továbbiakban ÉAK), mint közszolgáltató látja el. Feladata a természetes személy ingatlanhasználóknál, a lakásszövetkezeteknél, a társasházaknál, az intézményeknél és a gazdálkodó szervezeteknél keletkező, közszolgáltatás körében kezelendő hulladékokat gyűjtése, szállítása, előkezelése, hasznosítása (zöldhulladék), illetve a hasznosításra nem kerülő hulladékot ártalmatlanítása. A Nyíregyházán működő hulladékgazdálkodási közszolgáltatást jelentősen meghatározza a Társulás által nyert KA illetve KEOP projekt, valamint a Nyíregyháza Megyei Jogú Város által nyert KEOP projekt keretében megvalósult beruházások.

A Kohéziós Alap projektben 2011-ben zöldmezős regionális, B3 kategóriájú hulladéklerakó telep épült Nyíregyházán.

A KEOP 1.1.1/2F/09-11 pályázat eredményeként 2014. és 2015. évben mechanikai-biológiai hulladék-kezelőmű létesült Nyíregyházán, szelektív papír-és műanyag hulladékgyűjtő edények és házi komposztálók kerültek beszerzésre, valamint megépült a nyíregyházi hulladékválogató csarnok. Gép- és eszközbeszerzés támogatásával a gyűjtés és kezelés gépjármű- és eszközparkja kialakításra került.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyert, a „Nyíregyháza települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerének eszközpark- fejlesztése, informatikai korszerűsítése (KEOP – 1.1.1/C/ 13-2013-0005)” című projekt részeként megvalósításra került a vegyes hulladék gyűjtés eseményeinek automatizált követésére és elektronikus dokumentációjára alkalmas rendszer üzembe állítása. Ezen felül 240 l-es szelektív hulladék gyűjtő edények, 350 l-es házi komposztálók, hulladéktömörítő felépítménnyel szerelt gépjárművek, konténerszállító gépjárművek, billenő platós gépkocsi plató mögé szerelt fedélzeti hidraulikáról működtethető rakodódaruval, homlokrakodó, villás és bála fogó adapterrel ellátott targonca, speciális kéttengelyes rézsűjárom, rézsűkarbantartó gép került beszerzésre és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásához a közszolgáltatónak üzemeltetésre átadva.

A pályázati és saját források felhasználásával megvalósult infrastruktúra segítségével jelenleg Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén megvalósuló hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatellátás elemei az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben (OHKT) - a közszolgáltatás kötelezően ellátandó műszaki tartalmáról – megfogalmazottakkal összhangban a következők:

- Vegyesen gyűjtött egyéb települési szilárd hulladék meghatározott gyakorisággal (heti 1,2,3 alkalommal), közszolgáltatói nyilvántartásban szereplő méretű és darabszámú gyűjtőedényből történő elszállítása (évente min. 52 alkalom/ingatlan)
- Lomtalanítás házhoz menő lomtalanítás keretében történő lebonyolítása évente egy alkalommal a lakoságnál keletkező nagy darabos lom hulladék elszállítása érdekében.
- Keletkező lerakásra kerülő hulladékok előkezelése, ártalmatlanítása a Regionális Hulladékkezelő Központban.
- Lakoságnál keletkező, anyagában történő hasznosításra alkalmas papír, műanyag, italos karton és fém csomagolási hulladékok kétheti gyakorisággal történő begyűjtése, a keletkező hulladékok kezelése, a gyűjtéshez használt merevfallú gyűjtőedények biztosítása.
- Szelektív hulladékgyűjtő szigetek üzemeltetése (papír, műanyag, üveg csomagolási hulladék elkülönített gyűjtése), gyűjtőedény biztosítása, heti gyakoriságú begyűjtés és a keletkező hulladékok kezelése.
- Zöld hulladék elkülönített, házhoz menő gyűjtése, a gyűjtéshez használható merevfallú edény ingatlanoknál történő biztosítása, a gyűjtött hulladék kezelése, hasznosítása, komposzt termék előállítása
- 2 db hulladékudvar üzemeltetése Nyíregyházán.
- Megelőzés érdekében Újrahasználati és Tájékoztató Központ üzemeltetése.
- A településen működő oktatási- nevelési intézményekben szemléletformáló előadások tartása.
- Környezettudatos magatartás kialakítását segítő tájékoztatót tartalmazó hulladékszállítási naptár biztosítása.
- Ügyfélszolgálat biztosítása.

A Társulás által nyert KEHOP-3.2.1-15-2017-00025 projekt megvalósulásából adódóan 2019. évben gyűjtőautók és távolsági szállítást biztosító gépjárművek kerültek beszerzésre. Nevezett projektből 2020. évben a szilárdhulladékok gyűjtéséhez további gyűjtőedények kerülnek a közszolgáltatási feladatellátás szolgálatába.

Nyíregyházán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás által megvalósításra kerülő KEHOP projekt keretében 2020-2022 időszakban fejlesztésre kerül a csomagolási hulladékok anyagfajtánként történő elválasztását biztosító kezelőmű. Ennek keretében Nyíregyházán egy 16.000 t/év kapacitású szelektív válogató üzem kerül kialakításra a jelenlegi válogató csarnok kibővítésével, a hozzá tartozó szociális épülettel és manipulációs területtel együtt. Ezzel a közel 2,8 milliárd forint beruházási költségű fejlesztéssel megvalósul a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás tagönkormányzatainak közigazgatási területén keletkező, anyagában történő hasznosításra alkalmas csomagolási hulladékok idegen anyagtól mentes anyagfajtánként történő szétválasztása egy modern és költséghatékony technológia alkalmazásával.

Figyelembe véve az előzőekben részletezett, pályázati forrásokból megvalósított és megvalósításra kerülő rendszerem fejlesztéseket, az alkalmazott szolgáltatási színvonal folyamatossága külön Önkormányzati hozzájárulás nélkül is biztosított lehet a 2020-2024. tervezési időszakban.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény az állami hulladékgazdálkodási közszolgáltatási közfeladat körébe utalta a közszolgáltatási díjak alkalmazását, számlázását,

beszedését és behajtását. Az állami közfeladat ellátására létrejött a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV). Az NHKV a feladatellátásért szolgáltatási díjat fizet a közszolgáltatóknak.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás feladatellátásánál felmerülő költségek finanszírozásának jelenlegi rendszerben - központosított koordinálón keresztül - történő megtérítését figyelembe véve az Önkormányzatnak jelenleg nincs, és várhatóan nem lesz a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosítása és esetleges fejlesztése érdekében költség kiegészítési, költségkompenzációs kötelezettsége.

TÁVHŐSZOLGÁLTATÁS

A Nyírtávhő Kft. küldetése továbbra is az, hogy a távhőszolgáltatást, mint főtevékenységüket a fogyasztóik és tulajdonosuk megalégedésére, magas színvonalon, kiváló minőségben, megbízhatóan biztosítsák.

Jövőképpként egy folyamatosan korszerűsödő, a költségekkel racionálisan gazdálkodó szervezetet fogalmazznak meg.

Piaci, szervezeti, pénzügyi és emberi erőforrásbeli erősségeikre támaszkodva rövidtávú céljuk elsősorban a piaci helyzetük megtartása, hosszútávon a környezetbarát távhőszolgáltatás népszerűsítése, a modern város levegőtisztaságának védelme érdekében a belvárosi fogyasztói kör bővítése.

A Társaság a változó gazdasági szabályozók és működési feltételek ismeretében, valamint a tulajdonos által megfogalmazottakra reagálva határozza meg középtávú stratégiai tervét, melynek fő célkitűzései az értékcsökkenési leírás alapján képződött fejlesztési és a lehetséges pályázati források és esetleges egyéb támogatások igénybevételenek felhasználásával a következőkben foglalják össze.

Terveik szerint a 2020-2024-es időszakban az értékcsökkenés ágon képződő fejlesztési forrásaikat további pályázati (KEHOP, TOP, GINOP) forrásokkal kívánják kiegészíteni.

- Hőközpontok szétválasztása és kapcsolódó primer vezetéki rekonstrukció

Rövidtávú terveik között szerepel Nyíregyháza város több pontján lévő hőközpontok szétválasztása és távhővezeték rekonstrukció.

A projektet a KEHOP pályázati konstrukció keretein belül kívánják megvalósítani. Az előzetes tervek szerint a beruházás megvalósításának költségéhez 50 %-os pályázati támogatást igényeltek.

Középtávú terveik között szerepel és már jelentős előkészítő tevékenység történt újabb hőközponti körzetek korszerűsítésének- hőközpontok szétválasztása és távhővezeték rekonstrukció - irányában.

A projekt megvalósítását szintén pályázati forrás igénybevételel, 2 év alatt tervezik megvalósítani.

- Szolgáltatói hőközpontok szétválasztása

A mérés szerinti elszámolás kötelezővé válásával, valamint a növekvő felhasználói igények kiszolgálásának érdekében szolgáltatói hőközpontok szétválasztását tisztán saját forrás felhasználásával is tervezik, amelynek során valamennyi önálló épület saját hőközpontot kapna. A meglévő hőközpontok elbontásra kerülnek, helyettük új, kompakt hőközponti

blokkok telepítését tervezik. A meglévő primer gerinc- és bekötő vezetéseket korszerű, előszigetelt technológiájú vezetésekre tervezik cserélni a csatlakozó aknák gépészeti rendszerének részleges rekonstrukciójával.

- Épületek energetikai korszerűsítése

Magyarország Kormányának felhívása az önkormányzatok és többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok számára, az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés megvalósítása. A projekt keretein belül 5 helyszínen épület szigetelés és nyílászáró cseréjének megvalósítását tervezik, ezekből 3 helyszínen napelemek elhelyezése is a projekt része. További 1 helyszínen épület belső világításának korszerűsítésével kívánnak energiamegtakarítást elérni.

- Okos mérés - „Smart metering”

Innovációs és Technológiai Minisztérium a Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv részeként meghatározta a távfűtött lakások esetében a fűtési rendszer szabályozhatóvá tételét és annak alapján történő számlázás bevezetését. Az okos mérővel a szolgáltatók és a fogyasztók energiafogyasztásuk tudatosságának növelésével is hozzájárulhatnak a klímavédelemhez, miközben rezsiköltséget is megtakaríthatnak.

Ennek az előírásnak a Társaság már korábban eleget tett. A NYITÁS program bevezetésével megvalósította a fűtési rendszer szabályozhatóságát, továbbá stratégia célként kitűzve, 2017. évben csatlakozott az *„Intelligens Hálózat Mintaprojekthez”*, így országosan elsőként, a szolgáltatásának teljes területén valósulhatott meg az okos mérés, vagyis a *„smart metering”*.

A távhőszolgáltató rendszerben lévő hőmennyiségmérők mérésadatainak leolvasását meghatározott rendszerességgel, távműködéses rádiós készülékekkel végzik.

Ezt a fejlesztést az elkövetkező években is folytatni kívánják, újabb városrészek hőközpontjaiban lévő hőmennyiségmérők bevonását tervezik az okos mérésbe, ezzel teljes körűen megvalósítva a *„smart metering”*-et.

- Energiairányítás, energiamedzsment

A 2016-ban bevezetett ISO 50001 energiamedzsment rendszer elvárja a stratégiai megközelítést az energiafelhasználás, energiagazdálkodás terén. A Nyírtávhő Kft. energetikai profilja miatt - ami egyben a főtevékenység központi eleme -, a szabvány szerinti működés elengedhetetlen, mellyel az energiamegtakarítás terén jelentős eredményt tudnak felmutatni. Az energiafelhasználás optimalizálása céljából a Társaság a szabvány szerinti működést az elkövetkezendő években is folytatni kívánja, illetve az energiahatékonyság javításának érdekében energetikai szakreferenci tanácsadót foglalkoztat. Ezzel az energiatudatos törekvéssel hozzájárulnak Nyíregyháza levegőminőségének védelméhez.

- Új fogyasztók bevonása a távhőszolgáltatásba

A nyíregyházi erőmű, mint hőtermelő, beépített teljesítménye a jelenleg távhő által igényelt csúcsteljesítménynél jóval nagyobb kapacitással rendelkezik, így a Társaság esetleges többlet hőigényét ki tudná elégíteni. A Nyírtávhő Kft. működési hatékonysága szempontjából a szállítási, elosztási veszteségek a meghatározóak, ezekre van közvetlen ráhatása. A hőigény növelésével ez a veszteség csökkenthetővé válna.

A korábbi években sikerült a fogyasztói kör bővítése több fogyasztó távhőszolgáltatásba kapcsolásával. Ezt a törekvést a Társaság stratégiai céljai között meghatározottak szerint, az erre fordítható erőforrás lehetőségéhez mérten kívánja folytatni.

A stratégiai célok között szerepel elsődlegesen a saját tulajdonban lévő intézmények kazánházainak távhőre történő kapcsolása. A stratégiai tervükben meghatározták azoknak az intézményeknek a körét, amelyek a távhőhálózat közelében találhatóak.

További új fogyasztók bekapcsolását is vizsgálták. Az új Városi Stadion építése során a hőigény biztosításáról már nyilatkozott a Társaság, illetve a Városi Rendőrkapitányság épületének távhőre történő csatlakozásával kapcsolatban is megkeresték őket.

Ezzel a fogyasztói kör bővüléssel közel 5 MW hőteljesítmény növekedést lehetne elérni.

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁS

A kegyeletgyakorlás alapvető feltétele, hogy az elhunytak elhelyezésére szolgáló temetők, köztemetők, temetkezési emlékhelyek megfelelő infrastruktúra mellett, kulturált környezetet biztosítsanak, amely nem kegyeletsértő módon alkalmas a tevékenység ellátására.

A temetkezési tevékenység ellátása és a temetők fenntartása, üzemeltetése olyan - részben anyagi-műszaki, részben humán jellegű - egyéni és közösségi célú szolgáltatás, amelynek megszervezése, zavartalan lebonyolítása alapvetően kegyeleti célokat szolgál. Ezt a szolgáltatást - szoros összefüggésben az emberi méltósághoz való alkotmányos alapjoggal - kényszerűen el kell végezni, hiszen a temetkezéssel összefüggő feladatok ellátása közegészségügyi okból nem halasztható.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft a Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartásában lévő temetők esetében a jövőben is cél és feladat az általa végzett kegyeleti közszolgáltatás biztosítása, a társaság által biztosított szolgáltatás és üzemeltetési tevékenység színvonalának fenntartása és lehetőség szerint a javítása a temetési helyek folyamatos biztosítása, valamint a temetési igények felmérése és az ehhez kapcsolódó fejlesztések végrehajtása.

Az elmúlt időszakban a Nyíregyháza vonzáskörzetéhez tartozó ravatalozók jelentős többsége - a temetői látogatók megalégedésére – karbantartási tevékenység keretében megújult. A szolgáltatási színvonal emelése és a tulajdonosi feladatok végrehajtása érdekében a temetői létesítmények és egyéb kiszolgáló épületek folyamatos karbantartás ellenére időszakonként jelentős felújítási és bővítési munkálatok elvégzését igénylik, ezért szükség szerinti ütemezésben a munkálatok elvégzése indokolt.

A meglévő szabad sírhely kapacitást figyelembe véve meg kell vizsgálni a temetkezési törvény által megfogalmazott, - a fenntartó által kötelezően kialakítandó infrastruktúrát, valamint a gazdaságossági szempontok figyelembevételével az egyéb kiszolgáló létesítmények kialakítását is magában foglaló - új temető létesítésének lehetőségét. Az ehhez kapcsolódó előkészítő munkálatok megkezdése indokolt.

Az ütemezett, szükség szerinti fejlesztések hosszú távon biztosítják a Nyíregyháza Megyei Jogú Város részére jogszabályban meghatározott közszolgáltatás alapvető feltételeit és nagymértékben szolgálják a lakosság megalégedését.

ÖSSZEGRZÉS

Nyíregyháza Megyei Jogú Város gazdasági programja a 2020-2024 közötti időszakra határozza meg a település legfontosabb gazdaságfejlesztési irányait. Az önkormányzati struktúra és feladatrendszer átalakulását követően felértékelődött a városfejlesztési szerepkörből adódó felelősségi kör. Nyíregyházának viszont nemcsak saját lakosságának elvárásaival szemben kell megfelelnie, hanem a megyei gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási, közszolgáltatási centrum pozíciójából fakadó elvárásoknak is. Ennek az elvárásnak csak akkor tudunk megfelelni, ha adottságainkat és lehetőségeinket hatékonyan kihasználjuk. Legfontosabb feladataink az elkövetkezendő időszakban:

- ❖ Kihhasználva az autópálya adta előnyöket kiemelt cél tökeerős befektetői kör idevonzása, mert a munkahelyteremtés lehet a térségi elmaradottság felszámolásának legbiztosabb útja.
- ❖ Erősíteni kell a város lakosságmegetartó erejét, ennek érdekében segíteni kell a pályakezdők letelepedését.
- ❖ Továbbra is fontos terület a turizmus fejlesztése, ennek érdekében az idegenforgalmi adóból származó adóforintokat a ciklus valamennyi évében vissza kell fordítani az ágazatba.
- ❖ Minden rendelkezésre álló eszközzel segítenünk kell a rászorulók helyzetén, ha kell új támogatási formákat kell életre hívni, hogy Városunkban ne maradjon senki ellátás nélkül.
- ❖ Bár saját fenntartásban és üzemeltetésben nincsenek oktatási intézmények, közvetlen pályázatok útján segíteni kell az oktatás színvonalának megőrzését.
- ❖ Az Európai Unió fejlesztéssel létrejött közösségi tér tartalmas és vonzó programokkal történő megtöltése nagy kihívás az elkövetkezendő időszakban, de meg kell ragadni minden lehetőséget, a – lakosság és az idelátogatók szórakoztatásán túlmenően - hogy a létesítmény fenntartásának, üzemeltetésének költségeit minél nagyobb arányban kompenzáljuk.
- ❖ A többségében önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok által nyújtott településüzemeltetési szolgáltatások színvonalát meg kell őrizni és fejleszteni kell. A költségvetési pénzeszközök felhasználásának hatékonysága érdekében meg kell tartani gazdaságuk felügyeletének jelenlegi szoros monitoringját.
- ❖ Hathatós intézkedéseket kell hoznunk az egyik legkedvezőtlenebb környezeti folyamat a levegőszennyezés megállításával kapcsolatosan. Ez az elkövetkezendő időszakban évről-évre nagyobb költségvetési pénzeszköz biztosítását követeli meg.
- ❖ Fenti célok megvalósításához elsősorban a Városunk részére a Gazdasági Program időszakára fenntartott Európai Unió pénzeszközöket kívánjuk felhasználni, de a saját bevételeinkből származó valamennyi többletforrást a lakosság által megfogalmazódó jogos igények kielégítésére kívánjuk fordítani.
- ❖ A program megvalósulásának érdekében az adott évek költségvetéseinek elkészítése során figyelembe kell venni a programban meghatározott törekvéseket, valamint az adott év pénzügyi lehetőségeit, pályázati forrásait.

- ❖ A jövőben is fenn kell tartanunk a jó kapcsolatot a város életét jelentős mértékben befolyásoló gazdasági szereplőkkel, intézményfenntartókkal, rendvédelmi feladatot ellátó és a minden területen jelenlévő, aktív szerepet vállaló civil szervezetekkel. Továbbra is támogatni kívánjuk a város területén működő nemzetiségi önkormányzatokat.

Nyíregyháza, 2020. május 06.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

